Preiļu rajona GALVENĀ BIBLIOTĒKA

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

NOVADNIEKS

ISSN 1407-9321

● OTRDIENA, 2005. GADA 10. MAIJS ● Nr. 35 (7538) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,26

60 GADI KOPŠ UZVARAS PĀR FAŠISMU OTRAJĀ PASAULES KARĀ

Krievijas Federācijas prezidenta V.Putina apsveikums Lielā Tēvijas kara dalībniekiem ārzemēs

Dārgie veterāni, mani vissirsnīgākie apsveikumi jums sakarā ar 60. gadadienu kopš uzvaras Lielajā Tēvijas karā!

Es zinu, lai kur arī jūs šodien atrastos, lai kādā mūsu planētas stūrītī jūs sagaidāt šos svētkus, tā jums vienmēr būs svēta diena. Un jūs vienmēr atcerēsieties to gadu notikumus, savus kauju biedrus un, protams, uzvaru 1945. gadā.

Ar dziļu pateicību mēs runājam par vīrišķību, nelokāmu raksturu un pašaizliedzību, par jūsu paaudzes kauju un darba uzvarām. Jūs esat gājuši cauri vissmagākajiem pārbaudījumiem, nosargājuši cilvēku tiesības uz brīvību, izglābuši šo zemi un ēku uli no nacisma. Mēs dziļi cienām jūs, kas dāvāja nākotni mūsu pēctečiem.

Lielā Tēvijas kara notikumi māca mūs būt saliedētiem un vienotiem cīņā ar mūsdienu draudiem. Tikai kopā, apvienojot visus starptautiskos spēkus, mēs varam efektīvi stāties pretī terorismam, diskriminācijai, nacionālajai un reliģiskajai neiecietībai, iebkuriem mēģinājumiem reabilitēt cilvēkiem naidīgas idejas. Tas ir mūsu visu vienākums pret jums – varoņiem.

Apsveicu svētkos, dārgie veterāni! Mieru, veselību un ilgus gadus!

Vladimirs Putins,
Krievijas Federācijas prezidents

Dārgie veterāni!

Sirsnīgi sveicu jūs sakarā ar 60. gadadienu kopš uzvaras Lielajā Tēvijas karā!

Ik dienu arvien tālāk pagātnē aiziet tas skarbais un varonīgais laiks, taču to cilvēku varoņdarbs, kuri nosargāja dzimtenes brīvību un neatkarību un izglāba pasauli no brūnā mēra, vienmēr paliks pateicīgās cilvēces atmiņā.

Dziļi paklanos tiem, kuri deva šo nenovērtējamo ieguldījumu kopējai uzvarai.

Cienījamie veterāni, no visas sirds vēlu jums stipri veselību un ilgus mūža gadus, laimi jums un jūsu tuviniekiem, mierīgas debesis virs galvas!

Valērijs Tuzovs,
Krievijas Federācijas
ģenerālkonsuls Daugavpilī

NEPASPĒJI?

Abonē laikrakstu «NOVADNIEKS» VISĀS Preiļu rajona pasta nodaļās, redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, vai internetā www.novadnieks.lv no JEBKURAS mēneša dienas līdz mēneša, ceturkšņa vai gada beigām.

Jau nākamais laikraksta numurs būs jūsu pastkastītē.

Abonējiet «NOVADNIEKU» ***jūnijam, jūlijam, augustam*** un laimējiet **Baltic Trust Bank «Maestro» karti ar 50 latiem tās kontā.**

Izlozē piedalās arī gada abonenti.

Loterijas atļauja nr. 851.

Brāļu kapu atjaunošana pulcē līvāniešus

Foto: M.Rukosujevs

8. maijā svinīgi tika atklāts atjaunotais Brāļu kapu piemiņas ansamblis Līvānu pilsētas parkā, ko atjaunoja par Līvānu novada domes un Krievijas Federācijas līdzekļiem. Krievijas Federācijas konsulāts ansambļa atjaunošanā ieguldīja vairāk kā 2500 latus, līdzvērtīgu summu piešķīra arī novada dome.

Uz svinīgo pasākumu bija pulcējies ievērojams skaits dažādu nacionalitāšu un vecumu līvāniešu. Patīkami bija redzēt, ka piemiņas pasākumā piedalījās ne tikai gados cienījami kara notikumu liecinieki, bet arī jaunā paaudze un iedzīvotāji spēka gados. Par pasākuma norisi ļoti augstā līmenī bija parūpējusies Līvānu 2. vidusskola. Skolas jaunieši, svinīgi tērpušies, lasīja dzeju, kurā skarta kara tēma un cildināts miers. Skolas pedagogu ansambļa dziedājums lika aizkustinājumā notraukt asaru pat vīriem pusmūžā, ne tikai sirmām māmuļām. Pasākuma laikā bija iespēja dzirdēt skaistu un skanīgu krievu literāro valodu, savukārt daļu uzrunu pasākuma vadītāji teica latviešu valodā.

Arī Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods klātesošos uzrunāja valsts valodā. Uzrunu teica arī Krievijas Federācijas ģenerālkonsuls Daugavpilī Valērijs Tuzovs, uzsverot Otrā pasaules kara beigu lielo nozīmi visas pasaules vēsturē. Ar klusuma brīdi tika pieminēti karā kritušie kareivji, un sanākušie nolika ziedus piemiņas monumenta pakājē.

Pasākuma noslēgumā Līvānu pareizticīgo baznīcas mācītājs, tēvs Mihails Stoiko noturēja aizlūgumu par kritušo kareivju dvēselēm, tādējādi iesvētot arī atjaunoto piemiņas ansambli.

G.Kraukle

ZIŅAS

Vēlas modernizēt pašvaldību vienotās informācijas sistēmas tīklu

Preiļu rajons bija otrais valstī, kas pirms pieciem gadiem sāka ieviest pašvaldību vienotās informācijas sistēmas tīklu pagastos un novados (pirmā bija Saldus rajona padome). Tā kā informāciju tehnoloģijas attīstās ļoti strauji, pašlaik aktuāla kļūst tīkla atjaunošana un modernizācija. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, iekārtas, kas uzstādītas, lai nodrošinātu labākus interneta sakarus, piemēram, Aglonas, Sutru un Vārkavas virzienā, pašlaik nepieciešams pilnveidot.

Šajā sakarā Preiļu rajona padome lūgusi vizīti pie īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās Jāņa Reira. Elektronisko sakaru modernizācijai rajonam nepieciešami aptuveni 50 000 latu.

Līdz maija beigām jāpiesaka kandidāti rajona vēlēšanu komisijai

Līdz 31. maijam iespējams pieteikt kandidātus rajona vēlēšanu komisijas jaunajam sastāvam. Preiļu rajona iedzīvotāji tiek aicināti aktīvi iesaistīties šajā procesā un pieteikt savus pārstāvjus. Izmaiņas gaidāmas arī pagastu un novadu vēlēšanu komisijās.

Saņemts Latvijas Kristīgās radio dāvinājums

Preiļu rajona padome saņēmusi dāvinājumu no Latvijas Kristīgās radio un žurnāla «Tīkšanās» redakcijas, tie ir 240 žurnāla eksemplāri, kas tiks nodoti visām vietējām pašvaldībām. «Tīkšanās» ir vērtīga lasāmviela cilvēku garīgās dzīves sakārtošanai, ar to varēs iepazīties pagastu un novadu bibliotēkās, kā arī skolās.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

ASV prezidenta Džordža Buša vizīte Latvijā

6. maijā Latvijā ieradās ASV prezidents Džordžs Bušs, lai Rīgā tiktos ar triju Baltijas valstu prezidentiem un uzrunātu Latvijas sabiedrību. ASV prezidents vizītes laikā uzsvēra, ka ASV partnerība ar Latviju, Lietuvu un Igauniju ir spēcīga un balstīta uz kopējām vērtībām — demokrātiju, likuma varu un toleranci. 7. maijā notika Buša sagaidīšanas ceremonija Rīgas pilī, kur ASV prezidentam tika piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis. Pēc tam notika divpusēja tikšanās ar Valsts prezidenti Vairu Vīķi-Freibergu. Pēc tās Bušs devās nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa. Pēc tam ASV prezidents tikās ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem Latviešu biedrības namā. Pēcpusdienā Baltijas valstu prezidenti — Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, Lietuvas valsts vadītājs Valdas Adamkus un Igaunijas prezidents Arnolds Rītels ieturēja kopīgu launagu un devās uz visu četru prezidentu preses konferenci.

Bušs savu uzrunu teica Mazajā ģildē. Uz tās noklausīšanos ASV vēstniecība bija uzaicinājusi 250 personas. Prezidents izklāstīja brīvības un demokrātijas plašāko nozīmi, norādot, ka ar brīvību un demokrātiju nav jāsaprot tikai vēlēšanas, bet arī atklātas un integrētas sabiedrības veidošanu, kas nozīmē aizsargāt minoritāšu tiesības ar likuma varu un spēcīgām neatkarīgām institūcijām.

Valsts budžetā saglabājas pārpalikums 30,9 miljonu latu apmērā

Šī gada pirmajos četros mēnešos valsts pamatbudžeta ieņēmumi pārsnieguši izdevumus, savukārt valsts speciālā budžeta izdevumi bijuši nedaudz lielāki par ieņēmumiem, un valsts budžetā ir saglabājies fiskālais pārpalikums 30,9 miljonu latu apmērā, liecina Valsts kases operatīvais pārskats par budžeta izpildi četros mēnešos. 2005. gada pirmajos četros mēnešos valsts pamatbudžeta ieņēmumi bijuši 547,5 miljoni latu, savukārt izdevumi – 530,4 miljoni latu, finansiālais pārpalikums bijis 17,1 miljons latu. Speciālā budžeta ieņēmumi šajā periodā bijuši 233,5 miljoni latu, izdevumi – 235,9 miljoni latu, līdz ar to veidojies finansiālais deficīts 2,4 miljonu latu apjomā.

Kariņš ar degvielas tirgotājiem izstrādās priekšlikumus degvielas cenu samazināšanai Latvijā

Ekonomikas ministrs Krišjānis Kariņš vienojies ar degvielas tirgotājiem par sadarbību priekšlikumu izstrādē degvielas cenu samazināšanai Latvijā, ziņo aģentūra LETA. Pagājušajā nedēļā Kariņš tikās ar Latvijas degvielas tirgotāju asociāciju un Latvijas degvielas tirgotāju un ražotāju savienības pārstāvjiem, lai pārrunātu iespējas mazināt Latvijā tirgotās degvielas cenas, tā mazinot pasaules naftas produktu cenu pieauguma negatīvo ietekmi uz Latvijas tautsaimniecības attīstību. Tikšanās laikā tika spriests par to, ka pastāv iespēja mazināt degvielas cenas Latvijas tirgū, samazinot degvielas pārdošanas izmaksas, piemēram, pārskatot jautājumu par degvielas rezervju glabāšanu, kā arī samazinot administratīvo slogu, atceļot pavadzīmes, vienkāršojot sertifikācijas procedūru. Kariņš vienojās par sadarbību ar degvielas tirgotājiem konkrētu priekšlikumu izstrādē, kurus pēc tam viņš varētu virzīt tālākai izskatīšanai valdībā. Ekonomikas ministrijas pārstāvji kopā ar Latvijas degvielas tirgotāju asociācijas un Latvijas degvielas tirgotāju un ražotāju savienības pārstāvjiem trīs nedēļu laikā strādās pie konkrētiem priekšlikumiem, kas samazinātu degvielas tirgotājiem produkta pārdošanas izmaksas, tā attiecīgi samazinot arī degvielas cenas patērētājiem.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.
Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

No balsojuma būs atkarīgs baznīcas izgaismojums!

Iedzīvotāji balsojumā noteiks, kuram Latvijas kultūrvēsturiskajam objektam veidot izgaismojumu

No šā gada 2. maija VAS «Latvenergo» jaunā nacionālas nozīmes vides sakārtošanas projekta *Izgaismo Latviju!* ietvaros iedzīvotāji varēs nobalsot par to Latvijas kultūrvēsturisko un arhitektūras objektu, kuram viņi vēlas redzēt izveidotu ārējo apgaismojumu.

Balsošanas rezultātā no 20 piedāvātajiem objektiem tiks noteikti 12 populārākie, kuriem tiks izveidotas ārējās apgaismošanas projekta skices, bet rudenī viena objekta izgaismošana tiks realizēta. 20 piedāvātie objekti ģeogrāfiski aptver visus Latvijas novadus un to vidū ir skolas, baznīcas, pilis un citas sabiedriskas ēkas.

Iedzīvotāji varēs balsot līdz 2. jūnijam interneta mājas lapā www.latvenergo.lv, telefoniski (tālruņa numuri būs norādīti www.latvenergo.lv un preses izdevumos) vai pa pastu, adresējot sūtījumu *Latvenergo*, Pulkveža Brieža ielā 12, ar norādi «Izgaismo Latviju». Balsojuma rezultāti tiks pasludināti 2005. gada 7. jūnijā *Latvenergo* interneta mājas lapā.

Izgaismo Latviju! norisināsies vairākās kārtās

Projekta *Izgaismo Latviju!* pirmajā kārtā visām Latvijas pašvaldībām tika izsūtīti aicinājumi pieteikt to teritorijās esošos kultūrvēsturiskos, arhitektūras un dabas objektus. Pēc sākotnējās atlases 63 no gandrīz 200 iesūtītajiem pieteikumiem tika nodoti speciālai komisijai izvērtēšanai.

Komisija atlasīja 20 projekta *Izgaismo Latviju!* kritērijiem atbilstošākos objektus. Objekti tika izvēlēti, ņemot vērā to atbilstību projekta idejai, iespējamajam realizācijas budžetam, objekta pieejamību sabiedrībai un estētisko sagatavotību apgaismes projekta īstenošanai.

Otrajā kārtā iedzīvotāju balsojuma rezultātā no 20 objektiem tiks noteikti 12 populārākie, kuriem projekta trešajā kārtā pieaicinātie arhitekti, dizaineri un mākslinieki izstrādās ārējā izgaismojuma skices. *Izgaismo Latviju!* ceturtajā noslēguma kārtā šīs skices tiks izvērtētas un labāko apgaismojuma projektu rudenī *Latvenergo* ar atbalstītāju SIA *Elektrosistēmas* un SIA *EnergoRemonts Rīga* palīdzību īstenos dzīvē.

Preiļu rajonā iedzīvotāju balsojumam tiek piedāvāta Vārkavas Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīca. BALSOŠANAS TĀLRUŅA NUMURS — 722016.

Radošā konkursā balvā saņem velosipēdu

Līvānu 2. vidusskolas 8. klases skolniece ANASTASIJA SAVINA ieguvusi 2. vietu VAS «Latvijas pasts» un a/s «Balticovo» rīkotajā radošo darbu konkursā «Krāso, sūti, svini!». Balvā meitene saņēmusi velosipēdu.

Konkursā bija iespēja piedalīties ar dažādiem radošiem darbiem — zīmējumiem, dzejoļiem, stāstiem, fotogrāfijām par Lieldienu tēmu. Anastasijai šis bija pirmais konkurss, taču uzvara — likumsakarīga, jo meitenes lielākā aizraušanās ir lasīšana un dažādu stāstu rakstīšana. Nākotnē ļoti gribu kļūt par rakstnieci, stāsta Anastasija. Viņa tāpat kā tētis ir liela lasītāja. Mamma uzteic meitas zinātkāri, Anastasija grāmatas lasa ar aizrautību, vienu pēc otras. Brīvlaikā izlasa vairākus desmitus simtiem lappušu biezu grāmatu. Arī pašas sacerētie darbiņi Anastasijai krājas vairākās biezās kladēs sīkā rokrakstā. Diemžēl meitenei nav datora, uz kura šos stāstus pārrakstīt, bet ģimenes materiālie apstākļi šādu pirkumu iegādāties vismaz pagaidām neļauj.

Par konkursu Anastasija uzzinājusi Līvānu pasta nodaļā un nolēmusi piedalīties, pat necerot uz kādu atzinību. Viņas sacerētais stāsts «Lieldienu tracis» liecina par meitenes bagāto fantāziju un radošajām spējām. Tas ir aizraujošs stāsts par burvjiem, dzīvniekiem, elfu princesēm, par labā sadursmi ar negodīgo, melīgo un pozitīvā uzvaru.

Anastasija balvā saņēmusi velosipēdu, un par šo balvu ir patiesi priecīga. Dāvana jau iemēģināta darbībā un, tuvojoties vasarai, tā lieti noderēs aktivitātēm svaigā gaisā.

● Līvāniete Anastasija Savina ar konkursā «Krāso, sūti, svini!» laimēto balvu — velosipēdu.

Pavisam konkursam iesūtīti vairāki tūkstoši darbu, to autori ir visdažādāko vecumu cilvēki, sākot no divgadnieka līdz pat deviņdesmitgadīgam pensionāram. Konkursa dalībnieku darbus vērtēja nominācijās «Labākais Lieldienu olas zīmējums», «Labākā Lieldienu olas fotogrāfija», «Labākais Lieldienu stāsts»

G.Kraukle

TURPINĀS AKCIJA: «ŠMUCĪGĀKAIS PAGASTS, PILSĒTA, IELA, MĀJA»

«Rudzāti rullē!» Kādā virzienā?

Šo fotogrāfiju ar «izdaiļoto» autobusu pieturu ciema centrā uz «Novadnieka» redakciju atsūtīja kāda Rudzātu iedzīvotāja (uzvārds redakcijā zināms). Viņa izstāstīja daudzu rudzātiešu sāpi par nesakopto, daudzus gadus neremontēto un izdemolēto autobusu pieturu. – Mums ir kauns no cieminiem, kas atbrauc uz Rudzātiem, un pirmais, ko ierauga, izkāpjot no autobusa, ir netīrā, dažādiem nepiedienīgiem uzrakstiem pieķēpātā pietura. Arī pašiem nepatīkami tādā vietā uzturēties. Diemžēl ceļu uzturētāji, kas ir atbildīgi par pieturvietu remontiem, Rudzātus laikam aizmirsuši.

Lasītāja pastāstīja, ka tādu nesakoptu vietu pagasta teritorijā ir daudz, un būtu īstais laiks arī pašvaldības deputātu uzmanību pievērst apkārtējās vides sakopšanai. Kā «Novadnieks» noskaidroja Preiļu rajona padomē, Rudzātu pagasts ir viens no nedaudzajiem, kas jau vairākus gadus nepiedalās padomes rīkotajās sakoptības skatēs. Tāda tiks rīkota arī šogad. Vai Rudzāti rullēs un būs sakoptāko pašvaldību skaitā?

Sagatavoja L.Kirillova

● «Rudzāti rullē!» — tas ir tikai viens no daudzajiem uzrakstiem, kas greznojas autobusu pieturā. Nez, kādā virzienā?..

OTRDIENAS INTERVIJA

Augstskolu studenti atkarībā no fakultātes un apgūstamās profesijas kopš laika gala ir izvēlējušies un aizrautīgi dziedājuši savas himnas. Kādreizējā Rīgas Politehniskā institūta inženierceltniecības fakultātes autoceļu specialitātes puiši dziedāja ne tikai par to, «cik gludi mūsu lielceļi», bet arī brīdināja – «brauciet lēnāk pār tiltu, draugi». Cik no tā visa ir tiesa, cik – ne, mēģinājām noskaidrot sarunas gaitā ar ANDRI SVARINSKI – Valsts akciju sabiedrības «Latgales ceļi» filiāles «Jēkabpils ceļi» rīkotājdirektoru.

Arī Latgalē būs ceļi kā Eiropā

— Rīkotājdirektors – skan visai svarīgi, vai ne? Bet ko tas īsti nozīmē un kā jūs tikāt līdz šim amatam?

— 2001. gadā notika akciju sabiedrības «Latgales ceļi» reorganizācija. No toreizējām septiņām filiālēm tika izveidotas trīs – «Daugavpils ceļi», «Rēzeknes ceļi» un «Jēkabpils ceļi». Kopš tā laika arī esmu filiāles «Jēkabpils ceļi» rīkotājdirektors Preiļu rajonā.

Manā pārziņā ir vairāk nekā 40 filiāles darbinieki. Atbilstoši noslēgtajam līgumam ar akciju sabiedrību «Latvijas valsts ceļi» [illegible]ums ir jāuztur kārtībā Preiļu ra[illegible] teritorijā esošie valsts ceļi. [illegible]s nozīmē, ka vajag organizēt visus darbus 650 kilometru garumā, kur 56 kilometri ir valsts galvenie ceļi, aptuveni 100 – pirmās šķiras [illegible]ļi, bet viss pārējais – otrās šķiras ceļi.

— Jums droši vien nav nekāds noslēpums, ka autobraucēji ceļiniekus vairāk bar un lamā, nekā saka labus un atzinīgus vārdus.

— Es nesēžu kabinetā un pietiekami labi zinu situāciju uz rajona ceļiem. Bet viss taču atkarīgs no valsts finansējuma nozarei, nevis no tā, cik labi vai slikti strādā ceļu uzturētāji. Ceļi ir patiešām sliktā stāvoklī, ar katru gadu domāt par to kļūst arvien skumjāk un skumjāk. Nopietni remonti Preiļu rajonā nav bijuši kopš [illegible] domju laikiem. Viens mazs pie[illegible]ērs. Pirms gadiem trim uzlika [illegible]nu asfalta kārtu uz ceļa Preiļi – Riebiņi. Tas brauktuves mūžu tikai mazliet paildzināja, jo iesē[illegible]ūmus un plaisas, kas rodas ceļa [illegible]amatnē, vajag «ārstēt» savādāk.

Šogad pie Aglonas stacijas turpināsies jauna ceļa posma būve, kas par Eiropas līdzekļiem tika uzsākta pērn. Būvdarbus gan veic cita firma, ne mēs, taču runa ir par darbu kvalitāti. Domāju, ka šajā posmā ceļš būs uzbūvēts tā, kā tam vajadzētu būt visur. Padomju laikos būvētie ceļi, kādi ir praktiski visi rajonā, maz atbilst tehnoloģiskajām prasībām.

— Sajūta droši vien ir skumja, ka te neko nevar līdzēt.

— Protams. Esmu braucis pa Eiropas valstu ceļiem, atšķirība ir kolosāla. Lai gan jau gadu esam iestājušies Eiropas Savienībā un tagad pieejams arī Eiropas finansējums, praktiski visa nauda aiziet valsts galvenajiem ceļiem. Tuvāko gadu laikā tie tiks sakārtoti. Taču pirmās un otrās šķiras ceļiem pagaidām nekādu, pat ne bāli rožainu, nākotni nesaskatu.

— Izvēloties autoceļu būves specialitāti, droši vien bijāt pārliecināts, ka tā būs profesija visam turpmākajam mūžam. Kas šo izvēli ietekmēja?

— Skolas gadus esmu aizvadījis Balvos, bet ceļinieku profesija tur bija ļoti prestiža. Pirmkārt, tāpēc, ka Balvos savulaik bija divas spēcīgas būvorganizācijas – 13. ceļu remonta un būvniecības pārvalde un 11. ceļu būves rajons. Otrkārt, biju saskatījies jaudīgo un moderno tehniku (tiesa gan, padomju laikiem jaudīgo), ar kādu strādāja vīri. Bet mašīnas man kopš mazām dienām dikti patika, arī braukt patika.

— Jā, braukt pa labu ceļu ir patīkami...

— Studiju gados, kad mums bija projektēšanas prakses, atceros, gāju pa pļavu un iedomājos, kā te izskatīsies, kad jau būs uzbūvēts mūsu projektētais ceļš. Interesanti, mazliet romantiski un aizraujoši. Viena no tādām vietām, kur projektēšanā esmu savu roku pielicis, ir Rēzeknes apvedceļš. Toreiz tur bija tikai purvi, meži un tīrumi.

Patiesību sakot, autoceļu specialitāte arī toreiz nebija diez cik populāra, lai gan nācās izturēt nelielu iestājkonkursu. Grupā sākumā bija 50 cilvēki, pabeidzām tikai 36. Starp citu, tajā gadā iestājāmies autoceļu grupā pieci puiši no Balviem. Būtu brīnišķīgi, ja tagad tikpat daudz jauniešu vēlētos kļūt par ceļu būves inženieriem. Pašlaik šādi speciālisti ir liels deficīts. Gluži vai būtu jāiet uz vidusskolām un jāaģitē.

— Vai toreizējās augstskolas zināšanas bija pietiekamas, lai jaunais speciālists varētu strādāt?

— Jā, bija pietiekamas. Ceļu būves principi taču nemainās gadu desmitiem un simtiem. Mainās vienīgi tehnoloģijas.

Valsts sadalē izvēlējos Preiļus, jo gribēju dzīvot un strādāt tuvāk mājām. Un tā kopš 1984. gada uzskatu sevi par preilieti. Sākumā biju Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvaldes ceļu meistars. Mans pirmais objekts bija ceļš no Kapiņiem līdz Aglonai. Uzbūvējām tur grants segumu, iztaisnojām līkumus. Vietām ierakums bija pat astoņus metrus dziļš.

Deviņdesmito gadu sākumā jau strādāju pat darbu vadītāju. Manā pārziņā bija vairāki ceļu meistari, strādnieki, tehnika. Bija jāzina, kur un ko darīsim šodien, ko – rīt vai pēc nedēļas, bija daudz lielāka atbildība un arī sākās daudz lielākas problēmas.

— Kas tās bija par problēmām?

— Līdz ar neatkarības atgūšanu Latvijā ceļus pārstāja būvēt. Gluži vienkārši tam nebija naudas. Ja padomju laikos granti no karjeriem uz būvobjektiem veda pat 50 automašīnas dienā, pēc pāris gadiem to vairs nedarīja vispār. Darbi bija apstājušies. Arī pārvaldē strādājošo skaits no 170 cilvēkiem samazinājās pat līdz 30.

Tagad Preiļu filiālē strādā ap 40 darbinieku, tajā pašā laikā ievērojami pieaudzis ceļu uzturēšanas darbu apjoms. Tas iespējams, pateicoties labākām tehnoloģijām. Pirms gadiem piecpadsmit, lai slidenus ceļus nokaisītu ar granti, bija nepieciešamas 44 ZILa kravas. Tagad to izdara trīs jaudīgas automašīnas, teiksim, triju stundu laikā. Toreiz kaisīja no rīta līdz vakaram.

— Varbūt es kļūdos, bet man šķiet, ka agrāk sabiedrība mierīgāk uztvēra sliktus braukšanas apstākļus. Ja slidens, tad slidens, ja aizputināts, tad aizputināts. Ziema taču...

— Cilvēkiem tagad varbūt grūti saprast, bet ir vispārpieņemti un arī mūsu valstī apstiprināti normatīvi, kādā laika intervālā jānokaisa vai jāiztīra konkrētas kategorijas ceļi. Gatavojot normatīvus, ņem vērā satiksmes intensitāti, kas Preiļu rajonā, protams, ir krietni mazāka nekā Rīgas tuvumā vai uz ceļa Daugavpils – Rēzekne.

— Jūs runājāt par jaunajām tehnoloģijām, kas ienākušas ikdienā. Pastāstiet par tām sīkāk.

— Izmaiņas bija jūtamas jau deviņdesmito gadu sākumā, kad saņēmām pirmos precīzos sāls kaisītājus. Tas nozīmē, ka autovadītājs varēja atbilstoši apstākļiem uzstādīt ierīces tā, lai nodrošinātu, piemēram, 10 vai 20 gramu sāls kaisīšanu uz vienu ceļa kvadrātmetru. Varēja sākt strādāt daudz ekonomiskāk. Ar vienu sāls kravu, kas ir aptuveni seši kubikmetri, varēja nokaisīt 60 līdz 70 kilometru ceļa gabalu. Mašīnas tika aprīkotas ar sānu un priekšējām lāpstām. Aizbrauc turp, atbrauc atpakaļ, un viss kārtībā. Bez tam vienā reizē arī ceļš nokaisīts. Šoferi sākumā nevarēja ne nopriecāties, cik ātri darbs iet uz priekšu. Pāris stundās varēja padarīt tik, cik iepriekš divi greideristi nopūlējās no rīta sešiem līdz vakaram.

Arī asfalta bedrīšu remonts kļuvis vienkāršāks. Četru piecu cilvēku brigādi var nomainīt viens «ziloņa» vadītājs – izpūš un iztīra bedrīti asfaltā, piepilda to ar atbilstošu maisījumu un brauc tālāk.

— Vasara jums ir karstākais darba laiks. Kādi ir galvenie veicamie uzdevumi?

— Līdz 1. jūlijam jātiek galā ar asfalta segumu remontu, no ceļmalām jānovāc atkritumi, jāprofilē, jāplanē otrās šķiras ceļi, jāizcērt krūmi novadgrāvjos. Tie ir mūsu ikdienišķie pienākumi. Bez tam piedalāmies konkursos, lai iegūtu tiesības dažādu objektu būvei pašvaldībās.

— Vai tādā gadījumā var secināt, ka pie ceļiniekiem viss notiek un pie tam bez problēmām?

— Problēmu ir vairāk nekā pietiekami. Piemēram, būvmateriālu kvalitāte. Grants, ko vienmēr esam izmantojuši ceļu būvē, izrādās, neatbilst Eiropas Savienības normatīviem. Vietējos karjeros iegūtais materiāls der tikai otrās šķiras ceļu būvei. Augstvērtīgu granti un šķembas piegādā pat no Lietuvas un Skandināvijas Varat iedomāties, kādas ir izmaksas.

Vēl ļoti aktuāls ir kadru jautājums, jo speciālisti kļūst arvien vecāki, bet jaunus strādniekus atrast ir grūti. Pirms diviem gadiem pieņēmām darbā buldozeristu, apmācījām amatā. Bet viņš pēc laika aizgāja, jo kaut kur citur, iespējams, saņēma labāk atalgota darba piedāvājumu. Un tas nav vienīgais gadījums. Privātās būvfirmas pārvilina labākos kadrus ar lielākām algām. Pašlaik cilvēkiem tas ir viens no noteicošajiem faktoriem. Jā, arī mēs algas paaugstinām, bet varam atļauties to darīt lēnām. Tā sanāk, ka līdz pārticīgai dzīvei ceļu būvētājiem vēl tālu.

Vēl viena lieta – jaunieši nevēlas apgūt ceļinieku specialitātes. Par ceļu būvmašīnu vadītājiem var kļūt Smiltenē. Vai kāds no Preiļu jauniešiem tur mācās? Šaubos. Arī Rīgas tehniskajā universitātē inženierceltniecības fakultāte nav tā populārākā. Šķiet, ka es esmu pēdējais «jaunais» speciālists, kurš atnāca uz Preiļiem pēc augstskolas. Ar celtniecības tehnikuma diplomu pirms desmit gadiem sāka strādāt kāds meistars. Tas arī viss.

— Bet tagad par ko citu. Zinu, ka ceļinieki ir organizācija ar ļoti spēcīgām tradīcijām. Vai jūs tās kopjat?

— Cenšamies to darīt, cik nu ir mūsu spēkos. Šovasar Valmieras pusē notiks jau 38. Latvijas ceļinieku tūrisma salidojums. Pagājušajā gadā salidojumā piedalījās visvairāk dalībnieku – ap trim tūkstošiem. Bet bija laiki, kad uz salidojumu atbrauca labi, ja pieci simti. Ik salidojumā piedalās arī Preiļu filiāles komanda. Var teikt, ka pamazām atplaukstam un atdzimstam.

Arī citādā veidā neesam zemē metami, novada basketbola turnīrā šogad izcīnījām otro vietu. Tas nekas, ka komandā nebūt ne visi bija «Latgales ceļu» darbinieki, galvenais – aizstāvēts ceļinieku gods.

— Vai kādam personīgam vaļaspriekam arī atliek laiks?

— Man ļoti patīk ceļot. Kopā ar ģimeni izbraukāta Latvija, Lietuva, Igaunija, esmu bijis Taškentā, Norvēģijā, arī pasakainajos Alpos. Pagājušajā nedēļā kopā ar sievu Annu atgriezāmies no ziedu svētkiem Holandē. Ko lai saka, skaisti, brīnišķīgi, neatkārtojami, un tur bija tik silti – ap plus 25 grādi.

— Un pēdējais jautājums. Vai ir kādi nepiepildīti sapņi?

— Varbūt varētu uzbūvēt vasaras mājiņu ezera krastā, iekopt skaistu zālienu. Sievai droši vien patiktu tur stādīt puķes, rododendrus vai izveidot ko citu.

Tomēr ir arī kāds tīri profesionāls sapnis – kādreiz Latvijā būs tikpat taisni un līdzeni ceļi, pa kādiem var braukt Vācijā un Holandē. Noteikti būs.

L.Kirillova

● **Andris Svarinskis neslēpj, ka ir apmierināts ar savu izvēlēto profesiju, ar to, ko pašlaik sasniedzis. Bet viņš noteikti nav pašapmierināts, jo saprot, ka laiks, kurā dzīvojam, prasa būt nemierā, apgūt arvien jaunas un jaunas zināšanas.** Foto: M.Rukosujevs

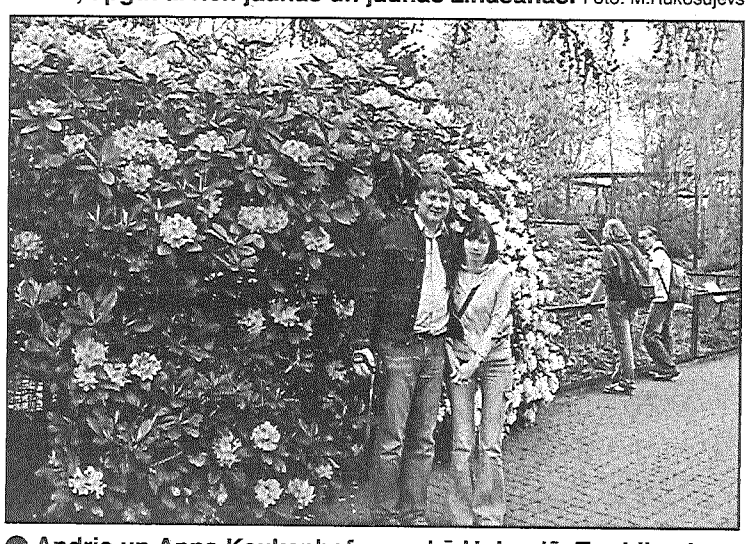

● **Andris un Anna Keukenhofas parkā Holandē. Tas bija pirms nedēļas, kad Latvijā lija, bet tur izskatās kā paradīzē.** Foto no A.Svarinska personīgā albuma.

60 gadi kopš uzvaras pār

Laika upes steidzīgais plūdums aiznes dienas, mēnešus un gadus. Cilvēku mūži nevar tam pretoties, un par daudziem, kurus satikām vēl pirms gadiem desmit vai divdesmit, liecina vairs tikai kapu kopiņas. Tāpēc pagaidām varbūt neapjaustas, bet pēc gadiem par lielu vērtību tiks atzītas atmiņas, kurās ar mums dalījušies sirmgalvji – Otrā pasaules kara dalībnieki. Un nav svarīgi, kurā frontes pusē viņi cīnījušies. Šie cilvēki negāja karā sava prieka pēc, bet izpildīja tā laika likumus, klausīja pie varas esošo norādījumus.

Vēsturi raksta politiķi, bet to veido tautas. Latvieši un lietuvieši, igauņi un krievi, poļi un baltkrievi cīnījās un krita abās frontes līnijas pusēs. Tie, kurus liktenis žēloja un kuri sagaidīja uzvaru pār fašismu 1945. gada 9. maijā, atgriezās mājās un turpināja miera laika dzīvi. Sabiedriskās iekārtas maiņa uz daudz ko lika palūkoties savādāk, tomēr sirmie vīri kaujas līnijā gūtos ievainojumus atceras. Ložu un šķembu rētas sen sadzijušas, bet atmiņas joprojām sūrst. Mūsu pienākums – cieņā noliekt galvas viņu priekšā un pateikties par sešdesmit gadus ilgušo mierīgo dzīvi uz Latvijas zemes.

Frontes izlūks ar dzejnieka dvēseli

● **Preiļu novada Aizkalnes pagasta iedzīvotājs, Otrā pasaules kara dalībnieks Pēteris Šņepsts lepojas ar apbalvojumiem, kurus saņēmis par cīņām kara laukā, kā arī par godīgu darbu pēckara gados. Apbalvojumu vidū arī nesen saņemtā medaļa «60 gadi kopš uzvaras Lielajā Tēvijas karā». Taču kā vislielāko dārgumu Pētera kungs tur rokā vēstuli trīsstūrīša formā, ko 1944. gadā sūtījis māsai no Ļeņingradas.** Foto: M.Rukosujevs

Šoruden, 22. oktobrī, **Pēteris Šņepsts** pārkāps sava mūža 81. gada slieksni. Rokās vairs nav tā spēka, kāds bija agrāk, arī veselība nav nekāda spirgtā, bet sirmais vīrs joprojām žirgti rosās pa savām mājām Preiļu novada Aizkalnes pagasta Želvos. Dzīvojamā ēka un saimniecības būves atrodas ceļa malā, piekalnītē redzami apstrādāti lauki. Labība jaunajai ražai jau iesēta, bet kartupeļus gan vēl par agru stādīt, zeme pārlieku auksta. Cik dzīvoju, tik brīnos – Dieviņam katrs gads savādāks, mums, cilvēkiem, jāpiemērojas viņa likumiem, saka saimnieks un aicina mūs istabā. «Uz vecumu atmiņa palikusi vājāka, reizēm nemaz nevaru gada skaitļus atcerēties, arī notikumu secība var sajukt,» Pētera kungs bažījas, vai spēs tālos kara laika notikumus pietiekami secīgi izstāstīt.

Gadi liek sevi manīt, arvien biežāk piemetas dažādas kaites, nopūšas Pēteris Šņepsts. Bez dakteru palīdzības tagad arvien grūtāk iztikt, viņš saka un tencina ģimenes ārstu Jāni Petrānu, kurš visām vainām mākot vajadzīgās zāles piemeklēt un vēl ar jokiem protot uzmundrināt. Bet citādi – dzīvei nekādas vainas.

Pēteri, brašu lauku puisi, kas pirmos kara gadus bija vēl par jaunu kara kungiem, bet pietiekami stiprs, lai strādātu tēva saimniecībā, padomju armijā iesauca tikai 1944. gada vasarā, kad vācu armija no Latgales atkāpās uz Rīgas pusi, bet pa novada ceļiem sāka dimdināt tanki ar sarkanām zvaigznēm uz sāniem. Nekādu izvēles iespēju nebija, nācās doties uz fronti. Līdz 1945. gada maijam, kad fašistiskā Vācija kapitulēja, Pēteris bija 355. pulka 308. latviešu divīzijas karavīrs. «Tā kā augumā biju sīks, mani nelika triecienvienībās, bet nozīmēja par izlūku. Man bija vieglāk izlavīties bīstamākajās vietās un novērot, kas notiek pie vāciešiem,» stāsta bijušais karavīrs un atceras, ka par dzīvības briesmām toreiz nav domājis.

«Man ne reizi vien ir jautājuši, sak, ko vari pastāstīt par savām kara gaitām. Tik daudzi gadi pagājuši, daudz kas no atmiņas izdzisis. Labi atceros, ka pirmo ievainojumu guvu kaujās pie Ogres. Bija sašauta labā kāja, šķemba trāpīja deniņos pie kreisās acs. Biju pamatīgi satraucies, ka zaudēšu redzi. Taču man palaimējās, acs nebija traumēta. Kad nokļuvu hospitālī toreizējā Ļeņingradā un māsiņas pirmo reizi noņēma no galvas apsējus, biju dikti priecīgs, ka visu redzu. Kādu laiku acs gan asaroja, bet tagad rētu var pamanīt, tikai labi ieskatoties.

Otro reizi mani ievainoja kreisajā rokā. Tikai vēlāk sapratu, ka tas varēja būt liktenīgi. Dodoties izlūkgājienā, uzdūros vācu ložmetējniekam. Tikko paspēju aiz koka noslēpties, būtu mani ar lodēm pušu «pārgriezis». Tagad saku, ka katrā nelaimē ir sava laimīte. Paldies Dievam, paliku dzīvs, izveseļojos un – atkal uz fronti.

Kara beigas sagaidīju Kurzemē. 9. maija rītā vēl bija dzirdama šaudīšanās. Tajā laikā nekādu radio nebija, par to, ka Vācija parakstījusi kapitulācijas aktu, uzzinājām tikai pievakarē. Atceros, ka laiks bija jauks, saulīte rietēja, kad saņēmām šo priecīgo vēsti. Tad gan sākās prieki, apkampšanās. No visiem stobriem šāvām gaisā, jo cerējām, ka drīz tiksim mājās.»

Taču līdz tam vēl nācās pagaidīt. Arī Pēteris Šņepsts dzimtajās mājās atgriezās tikai 1947. gada pavasarī, jo divus gadus dienēja Carnikavā 125. gvardes strēlnieku pulka sastāvā.

Jaunībā cilvēks uz apkārt notiekošo skatās savādāk nekā vecumdienās. Ja jūs domājat, ka es karā gāju kādu dziļu patriotisma jūtu vadīts, tad tā nemaz nebija, teic sirmais vīrs. Dzīve tiek uzņemta kā vienkārša realitāte – ja karā, tad karā, ja kolhoza darbā, tad līdz pagurumam. Pēc atgriešanās mājās nekāda lielā saimniekošana nesanāca, jo 1949. gada pavasarī sāka veidoties kolhozi. Bijušo frontes izlūku norīkoja par brigadieri. Pēc pieciem gadiem viņš jau veica Aizkalnes ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja pienākumus. Un tā – 25 turpmākos gadus.

Pašlaik kara veterāns kopā ar dēla Alfrēda ģimeni apsaimnieko 30 hektārus zemes. Viņš gan sūrojas, ka spēki zuduši un nekāds lielais palīgs lauku darbos vairs neesot. Taču viņa gudrais padoms lieti noder, arī atmiņu stāsti ir saistoši un tajos labprāt klausās mazbērni. Meitas Vilmas dēli jau pieauguši, mācās un strādā Rīgā, ar viņiem tikties gadās retāk. Alfrēda bērni gan tepat līdzās, ar viņiem vectēvs tiekas ik dienas.

«Paldies, ka atbraucāt un apruna jāties ar mani, vecu vīru,» Pēteris Šņepsts tencina. «Laiki mainījušies, tagad uz mums, padomju armijas veterāniem, skatās savādāk,» viņš saka, bet ar patiesu lepnumu rāda savus kara gadu apbalvojumus. Tos nevienam nedeva par glēvulību un par krūmos sēdēšanu.

● **Pēteris Šņepsts (attēlā vidū) kopā ar saviem cīņu biedriem Sparānu un Jāzepu Kažemāku Rīgā, 1946. gada 25. oktobrī.** Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja arhīva.

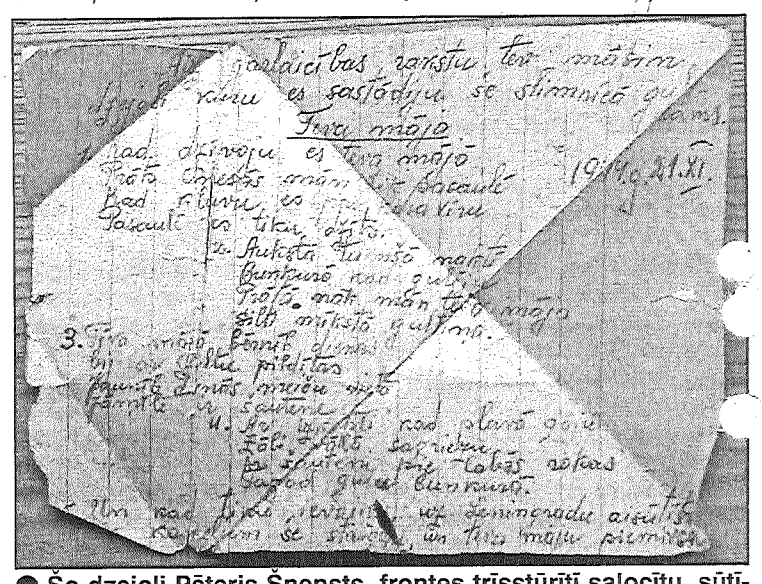

● **Šo dzejoli Pēteris Šņepsts, frontes trīsstūrītī salocītu, sūtīja uz mājām 1944. gada 21. novembrī.**

Tēva mājas

Kad dzīvoju es tēva mājās,
Prāts nesās man tik pasaulē.
Kad kļuvu es par karavīru,
Pasaulē es tiku dzīts.

Aukstā, tumšā naktī bunkurā kad gulēju,
Prātā nāk man tēva mājas, siltā, mīkstā gultiņa.
Tēva mājās bērnībā dienas bija zelta pildītas,
Jaunībdienās meiču vietā jāmīlē ir šautene.

Ar izkapti kad pļavā gāju, zāli vālā sagriezu,
Ar šauteni pie labās rokas tagad guļu bunkurā.
Un, kad tiku ievainots, uz Ļeņingradu aizsūtīts,
Uz «kasceļiem» še staigāju un tēva mājas pieminu.

Kur tēva mājā es pie pilnas bļodas
Ēdu es, cik patikās,
Tagad ēdu tikai normu,
Pilns vai tukšs ir vēders man.

Ko sagrēkojies esmu es,
Ka tēva mājās vietas nav?
Šāds liktens nav tik mani skāris,
Bet daudzus citus tūkstošus.

fašismu Otrajā pasaules karā

1945. gada aprīlis. Pēdējā kauja par Berlīni

(No Preiļu iedzīvotāja, gvardes jefreitora Aleksandra Pastara atmiņām. Izmantoti Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja materiāli.)

Aleksandrs Pastars cīnījās 21. armijā, 7. Ukrainas frontē.

1945. gada 29. vai 30. aprīlī, datumu vairs labi neatceros, kaujā par Berlīni mūsu bataljons, tanku un artilērijas atbalstīts, virzījās pa kādas ielas sākumu. Iespējams, ka tā bija Fridrihštrāse. Atceros, ka iela bija ļoti plata, bet pa vidu auga skaistu koku josla. Kāds vācu gūsteknis stāstīja, ka tālāk uz šīs ielas atrodas kara ministrija.

Mūsu bataljona uzdevums bija ieņemt šo ielu un turpināt uzbrukumu. Krustojumā vācieši ar «faustšāvēju» aizdedzināja padomju tanku un 76 milimetru pašgājēju lielgabalu.

Bataljona komandieris majors Lobačovs pavēlēja mūsu automātistu vadam likvidēt vācu «faustšāvējus», kuri bija paslēpušies krustojumā ar šķērsielu kanalizācijas akās. Es un vēl četri karavīri caur māju pagalmiem virzījāmies uz kreiso pusi, bet pārējie – pa labi. Apmēram 100 metrus no krustojuma es ar vēl diviem puišiem ātri ieskrējām kādā mājā un pa trepēm uzkāpām augšējā stāvā. Uzmanīgi paskatoties pa logu, es apakšā kādā kanalizācijas akā patiešām ieraudzīju vācu «faustšāvējus». Metām rokas granātas un iznīcinājām viņus.

Puiši ātri nokāpa lejā pagalmā, bet es mazliet aizkavējos, novērojoms ielu. Bija kapa klusums. Tad otrā stāva kāpņu laukumiņā pamanīju vācu karavīru. Viņš bija nometies četrrāpus un virzījās atmuguriski, tāpēc mani neredzēja. Uzsaucu viņam vāciski: «Rokas augšā!» Vācietis uzslējās stāvus, padodamies pacēla rokas un nometa parabellum sistēmas pistoli. Ieroci es ar kāju nogrūdu pa trepēm lejā.

Aizturētais izrādījās vācu armijas kapteinis. Novedu viņu lejā un nodevu mūsu virsniekiem. No pagalma mēs, kādi pieci seši karavīri, ieskrējām šķērsielā un devāmies uz priekšu, kur ar granātām un automātu uguni likvidējām vācu «faustšāvējus», kuri vēl turpat tuvumā bija paslēpušies. No pretējās šķērsielas puses piesteidzās citi mūsu vada karavīri. Krustojumā, kur joprojām dega mūsu tanks un lielgabals, cīņā ar vāciešiem krita divi un tika ievainoti trīs mūsu karavīri.

Varējām doties tālāk. Kādi astoņi vai desmit karavīri ar pārskrējieniem virzījāmies pa Fridrihštrāsi. Mums piebiedrojās vēl viena neliela karavīru grupiņa, kura virzījās pa kokiem apaugušo ielas vidu. Es tajā brīdī biju labajā pusē. Kādus 250 metrus tālāk nācās apgulties, jo no vācu puses sāka stipri šaudīties. Sākām rādīt dažādas zīmes, lai tuvāk piebrauc mūsu tanki un pašgājējlielgabali, kuri bija palikuši aizmugurē pie krustojuma. Tur bija arī pārējie mūsu bataljona spēki.

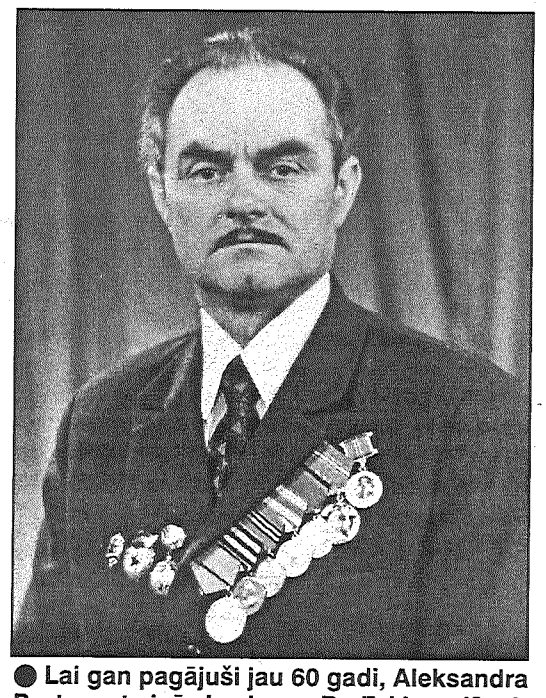

● Lai gan pagājuši jau 60 gadi, Aleksandra Pastara atmiņās kauja par Berlīni joprojām ir spilgta un neaizmirstama.

Gulēju zemē pie pelēkas trīsstāvīgas dzelzbetona mājas, slēpos aiz kāpņu barjeras. Redzēja, ka kāpnes ved kaut kur pazemē. Mani pārņēma ziņkārība. Tāpēc, daudz nedomādams, es ātri laidos pa kāpnēm lejā. Nokāpis kādus 12 – 14 metru dziļumā, es nokļuvu dzelzsbetona koridorā. Ievēroju, ka pāris metrus tālāk ir taisnleņķa pagrieziens. Sapratu, ka aiz pagrieziena varēja būt ienaidnieks. Acumirklī apstājos un domāju, ko darīt? Automātu pārņēmu kreisajā rokā, labajā turēju rokas granātu un uzmanīgi pielīdu pie paša pagrieziena.

Tobrīd prātā iešāvās doma – jāmet aiz stūra granāta. Tomēr nolēmu, ka vispirms jāpaskatās, kas tur notiek. Vispirms uzmanīgi pabāzu cepuri, drusciņ nogaidījis, paskatījos arī pats. Manā priekšā ar elektrisko lampu apgaismotajā gaitenī stāvēja daudz vācu karavīru. Pārsteigumā neko citu nezināju darīt, kā pilnā rīklē uzbļaut «Rokas augšā!». Atvēzējos ar labo roku, kurā joprojām turēju granātu, kas bija sagatavota mešanai. Domāju, ja kas, metīšu granātu un tūdaļ paslēpšos aiz stūra.

Man par lielu pārsteigumu vācieši pacēla rokas un nometa ieročus uz betona grīdas. Viņu bija ap trim desmitiem. Tā es, atmuguriski kāpdamies pa kāpnēm augšā un visu laiku turēdams gatavībā vienā rokā granātu, bet otrā automātu, izvedu aizturētos vācu karavīrus virszemē.

Pie mājas, kuras pagrabstāvā es biju nokļuvis, jau bija piebraukuši mūsu tanki un pašgājējlielgabali, kuri šāva ielas turpinājuma virzienā. Šurp piesteidzās arī pārējie mūsu bataljona un kaimiņu daļu karavīri. Sagūstītie vācieši pastāstīja, ka šajā mājā, sevišķi tās apakšzemes daļā apmēram 15 metru dziļumā atrodas Berlīnes centrālā telefonstacija, bet viņi paši esot stacijas apkalpes un apsardzes kareivji. Pazemē bija palikuši tikai divi mašīnisti pie dīzeļmotoriem, kas nodrošināja ēku ar elektrību, kā arī dažas stacijas apkalpes personas un ievainotie vācu karavīri.

Ar jubilejas medaļu apbalvoti 129 kara veterāni Preiļu rajonā

Ar Krievijas Federācijas Prezidenta Vladimira Putina dekrētu nodibināta medaļa «60 gadi kopš uzvaras Lielajā Tēvijas karā 1941.-1945. gadā». Šī medaļa tiek pasniegta bijušās PSRS bruņoto spēku dalībniekiem par piedalīšanos kaujās, partizāniem un bijušajiem fašistisko koncentrācijas nometņu ieslodzītajiem.

Krievijas Federācijas ģenerālais konsulāts jubilejas medaļu jau pasniedzis 35 kara veterāniem, kuri pašlaik dzīvo Preiļu rajona teritorijā. Medaļa piešķirta pavisam 129 rajona iedzīvotājiem.

Karu iepazina septiņpadsmit gadu vecumā

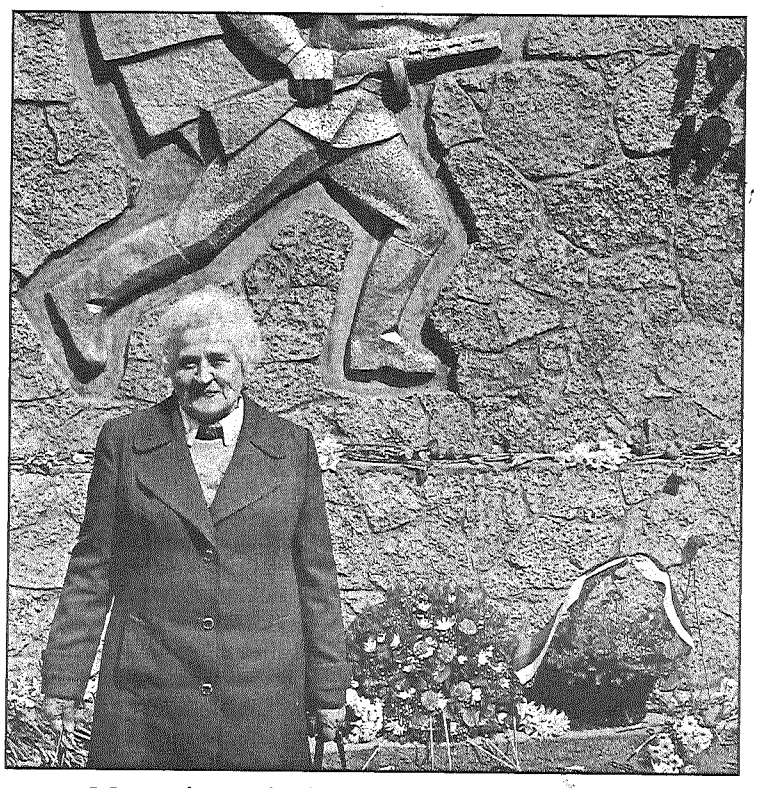

Līvānos vairs nav daudz cilvēku, kuri bijuši liecinieki Lielā Tēvijas kara notikumiem un paši ar saviem likteņiem rakstījuši šo vēstures lapaspusi. Viena no viņiem ir līvāniete **Ņina Kravjakova**, kas piekrita dalīties atmiņās ar rajona laikraksta «Novadnieks» lasītājiem.

Kara skarbo romantiku Ņinas kundze iepazina jau 17 gadu vecumā, kad Tambovas apgabalā notika mobilizācija. Sākotnēji jaunās meitenes pienākums bija veikt gaisa telpas novērošanu un ziņot par ienaidnieka lidmašīnu tuvošanos. Vēlāk trauslā un augumā sīciņā Ņina nokļuva Ļipeckas kara skolā, kur pusgada laikā apguva ierindnieces zinības, mācījās apieties ar dažādiem šaujamieročiem, ieskaitot lielgabalus. Mācības notika mežā, visai skarbos un nežēlīgos apstākļos, taču Ņinas kundzes stāstos rūgtumu nemana. Viņa stāsta ar prieku un šķiet, ka kara smagumu jaunības aizrautība krietni mīkstinājusi.

Nācies izbaudīt arī reālas dzīvības briesmas, pārciešot vienu ienaidnieka uzlidojumu pēc otra. Pēc smagajām kaujām paši meklējuši savus kritušos un bojāgājušos ierindas līdzgaitniekus. Daudz tuvinieku, draugu un piederīgo paņēma karš, saka Ņina Kravjakova.

9. maijs enerģiskajai sievietei joprojām ir lielākie svētki, pat savu dzimšanas dienu tā nesvinot. Ik gadu viņu piemin tuvinieki, nes ziedus un pat dāvanas. Līdz pat šai dienai Ņinas kundzei labā atmiņā 9. maijs, kad kara nomocītajiem 1. Baltkrievijas frontes cīnītājiem paziņoja, ka karš beidzies. Šo ziņu saņēmuši pa radio un nav izstāstāms prieks, ar kādu šī vēsts uzņemta.

Ņina Kravjakova Līvānos dzīvo kopš 1981. gada, kad uz šejieni atbraukusi pie tikko dzimušās mazmeitiņas. Visu sarunas laiku Ņinas kundze rokās tur sarkanu rozi — to viņai pasniegusi jauna meitene. Arī pērn esot saņēmusi skaistu ziedu pušķi. Taču gadās arī saskarties ar pavisam pretēju attieksmi, jo reiz, kad regālijām pie krūtīm nācies piedalīties kādā svinīgā pasākumā, aiz muguras bijuši dzirdami ne visai glaimojoši vārdi. Tādus dzirdēt esot sāpīgi.

G.Kraukle

4. un 5. lappusi sagatavoja L.Kirillova

Neaizmirsīsim kritušo cīnītāju atdusas vietas

Preiļu rajona teritorijā atrodas septiņas Otrā pasaules kara laikā kritušo padomju armijas karavīru atdusas vietas:

Aglonas ciemā, Galēnos, Līvānos, Preiļos, Rudzātos, Silajāņos un Līvānu novada Turku pagasta Steķu silā.

Simtiem karavīru, kas gājuši bojā cīņā pret fašismu, atdusas Latvijas zemē, tūkstošiem kilometru no savām dzimtajām mājām, kur viņus tā arī nesagaidīja un pāragri nosirmoja māmuļas. Latgales pakalni un ielejas kļuvušas par viņu mūža mājām. Skumji egļu zari un nokareni bērzi šūpojas vējā, ik pa reizei atnesot kādas tālas, pārtrauktas dziesmas skaņas no dzimtenes.

Vēl pirms gadiem piecpadsmit padomju karavīru atdusas vietas regulāri sakopa skolu jaunieši, jo tā viņus audzināja – lielās sociālistiskās valsts patriotisma garā. Mainoties varai un iekārtai, grozīja arī skatījumu uz vēstures notikumiem. Tie, kas agrāk bija varoņi, tika uzskatīti par neliešiem, kas bija varoņi, kļuva nodevēji. Taču patiesība ir pa vidu. Kāda tā ir, tas vēl jāvērtē vēsturniekiem. Iespējams, ka paies gadu desmiti, kamēr viss nostāsies savās vietās gan vēstures mācību grāmatās, kad cilvēku prātos. Vienīgi nezāles un dzīvelīgie krūmi pa to laiku var pārņemt reiz koptās kapu kopiņas.

Mūsu uzdevums ir saglabāt vēsturi tādu, kāda tā ir. Izravēt nezāles ne tikai kritušo latviešu, bet arī padomju karavīru kapos, mācīt bērniem saudzīgi un ar cieņu izturēties pret visām dzīvībām, kas tika noliktas uz brīvības un labākas nākotnes altāra.

Dzīve vecajās sliedēs ar jauniem uzdevumiem

Pēc vietējo pašvaldību vēlēšanām aizritējuši divi mēneši, un dzīve Rudzātu pagastā atkal ievirzījusies ierastajās sliedēs. Pašvaldības «groži» atkārtoti uzticēti Jānim Zepam. Pagasta padomes priekšsēdētājs tagad jau var runāt par nākamajiem darbiem, kas vienotā komandā ar pagasta padomi, kurā nomainījušies daži deputāti, turpmākajos gados veicami.

● Neizpakotā veidā Rudzātu pagasta padomes kases telpās, kura nodrošināta ar signalizāciju, glabājas burbuļvannas aprīkojums. Drīzumā to varēs izmantot pašvaldības iedzīvotāji savas veselības uzlabošanai, apgalvoja pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Zeps.

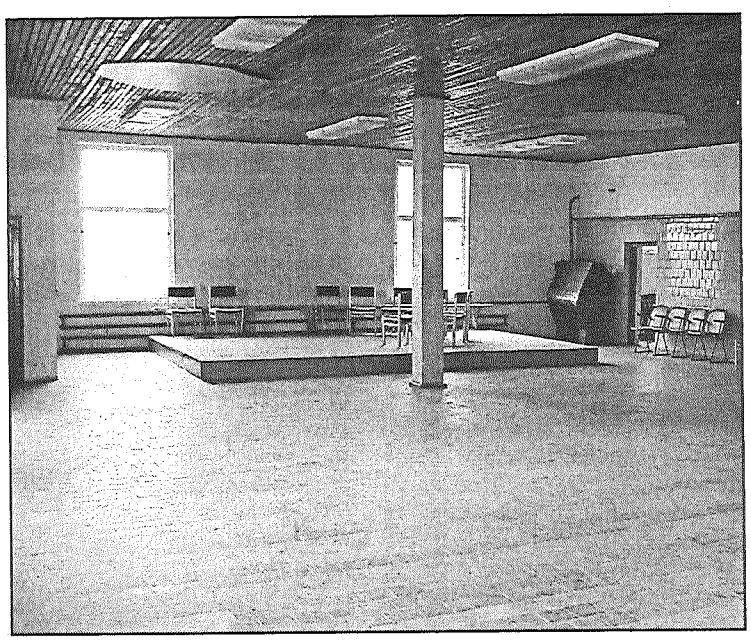

● Pēc pamatīgas līdzekļu ieguldīšanas šīs telpas Rudzātos, cerams, pārvērtīsies mājīgā kultūras namā.

Stāvvieta zirgiem

— Plāni attīstības jomā mums ir lieli, — teica Jānis Zeps, stāstot par iecerēm.

Pašā Rudzātu ciemata centrā jau pašlaik redzams būvlaukums. Te vietējais uzņēmējs uzsācis atpūtas kompleksa celtniecību, kur iecerēta kafejnīca, bārs, pirts. Zemes gabalu no pagasta nopircis izsolē. Pirms gadiem uz tā atradušās vecas garāžas, kas pēc tam nodegušas. Ar pašvaldības spēkiem gruveši novākti, un pieņemts lēmums zemes gabalu pārdot izsolē. Citu predentu, kā vien uzņēmējs, arī pēc izsludināšanas «Latvijas Vēstnesī», uz to nav bijis, tāpēc zeme pārdota šim enerģiskajam cilvēkam. Uzņēmējs neslēpjot, ka jaunbūve domāta atpūtas servisa ierīkošanai. Namā būšot arī telpas svinību rīkošanai, jo līdz šim rudzātiešiem šādiem nolūkiem nācās izmantot skolas zāli vai arī īrēt telpas attālākās vietās ārpus pagasta.

Jau iepriekšējā pagasta padome darījusi visu, lai ciematā saglabātu ārsta prakses vietu pašvaldībai piederošajā kādreizējās ambulances ēkā. Iedzīvotājiem ārsta pakalpojumi pieejami savā pagastā. Ar padomes līdzekļiem ēkai uzlikts jumts, veikti remonta un krāsošanas darbi. Ēkā ierīkoja centrālapkure. Šī gada budžetā paredzēti līdzekļi logu nomaiņai. To sāks darīt, līdzko kļūs siltāk un logu maiņa neiespaidos ārstniecisko darbu. Pēc tam šeit tiks uzstādīta arī burbuļvanna, kura no pagasta budžeta līdzekļiem nopirkta jau pirms pāris gadiem. Priekšsēdētājs atzīst, ka vannas aprīkojuma iegāde bijusi nedaudz priekšlaicīga, jo telpas tās uzstādīšanai nebija attiecīgi sagatavotas. Pirms tam nācās ierīkot centrālapkuri un karstā ūdens piegādi, tagad jānomaina logi, lai telpās būtu silts. Problēmas radot arī grīdas segums. Tas jāatjauno vismaz tajā telpā, kurā paredzēta vannas uzstādīšana. Burbuļvannas izmantošana paredzēta kā maksas pakalpojums, lai pagasta kasē atgrieztos par to iztērētie gandrīz 500 lati. Tiem, kam būs ģimenes ārsta norīkojums, šī procedūra izmaksās mazāk, nekā pārējiem.

Realitāte ir tāda, kāda tā ir, un no tās neizvairīties. Uz pagasta centru darīšanās iedzīvotāji ierodas ne vien ar automašīnām, bet atbilstoši savai rocībai – arī zirgu pajūgā. Padome saņēmusi lūgumu iekārtot vietu, kur piesiet zirgus un novietot pajūgus, kuru visvairāk sarodas ģimenes ārsta pieņemšanas dienās. Nācies pat ieskatīties vārdnīcā, lai atcerētos, kā tad īsti skan šis no ikdienas sadzīves jau izmestais nosaukums priekšmetam, pie kura sien zirgus, – slita.

Jaunajai paaudzei — skola un kultūras nams

Kā iepriekšējos gados, arī šogad pirmajā vieta tiek liktas vietējās vidusskolas vajadzības. Katru gadu tiek nomainīta daļa no logiem. Šogad pagaidām nav notikusi galīgā izvēle par labu atlikušo veco logu nomaiņai vai bruģa ierīkošanai fasādes priekšā. Aktuāls jautājums ir par gājēju drošību pie tilta. Notiek sarunas ar zemes īpašnieku par iespēju ierīkot tiešu gājēju celiņu apmēram 400 metru garumā uz skolu tūlīt aiz tilta, lai bērniem nenāktos pārvietoties pa galveno ceļu, kur viņu drošību apdraud dzīvā satiksme. Problemātisks jautājums ir vidusskolas saglabāšana skolēnu mazā skaita dēļ vidējā posmā. Tiek domāts arī par ciemata centra galvenās ielas apgaismošanu. Sagatavota tāme, kurā redzams, ka šim nolūkam vajadzīgi 16 000 latu. Rudzātieši jau sen sapņo par to, lai vismaz vienas ielas apgaismojums dotu kaut ko no pilsētnieku ērtībām.

Pagasta padome iesaistījusies ūdenssaimniecības sakārtošanas projektā. Ir izstrādāts tehniski ekonomiskais pamatojums, tiek gatavots tehniskais projekts, lai varētu piesaistīt Eiropas naudu. Darbu, kas varētu ilgt divus gadus, pirmajā posmā iecerēts ūdenstorni nomainīt pret spiedkatlu, bet otrajā – atjaunot ūdenspiegādes trases. Jānis Zeps uzskata, ka pašvaldībām jāapvienojas nevis teritoriāli, zaudējot patstāvību, bet plānošanas ziņā, un jādarbojas kopīgos projektos, liekot kopā daļu no līdzekļiem. Tāpēc vēl joprojām padomes priekšsēdētājs noraidoši izturas pret pagastu apvienošanos.

Dienas kārtībā arī pašvaldības ceļu remonti, kam uzmanība pievērsta arī iepriekšējos gados. Salabots ceļš, kas ved uz speciālo internātpamatskolu. Tas bija ļoti sliktā stāvoklī un tika labots pirmām kārtām, jo skolā ir darba vietas daudziem pagasta iedzīvotājiem. Tagad šī ceļa malās esošo māju īpašnieki jau izsakot neapmierinātību ar to, ka pa šo posmu transporta līdzekļi pārvietojoties pārāk ātri.

No Rudzātu pagasta jauniešiem nācies dzirdēt, ka viņi vēlas rosīgāku kultūras dzīvi, vairāk diskotēku un sarīkojumu. Pagastam nav sava kultūras nama. Tiek meklētas iespējas izveidot kādu centru kopā sanākšanai un brīvā laika pavadīšanai. Pērn par pagasta budžeta līdzekļiem nopirkta kādreiz patērētāju biedrībai piederējuša veikala ēka, kura pamazām tiks pārvērsta par kultūras namu. Pagaidām tas izskatās diezgan bēdīgi. Vienīgais, kas iepriecina, ir zāles plašums. Te pietiktu vietas lieliem sarīkojumiem. Taču grīdu vēl klāj flīžu segums, sienas gaida krāsojumu, griesti – siltināšanu. Priekštelpā pēc remonta paredzēts ierīkot garderobi. Ēkā nav tualetes. Pagalma malā vēl no veikala laikiem nenojaukts šķūnīšu grausts. Jānis Zeps rāda nopirkto apkures katlu un garo dūmeņa cauruli, kas pagaidām nav uzslieta. Līdz rudenim apkure topošajā kultūras namā būšot ierīkota. Bet jaunieši ir jaunieši. Ar mieru pieciest arī nemājīgos apstākļus, un diskotēkas šeit jau notiek. Bet Jurģu dienā te notika sarīkojums. Zālē ir neliela skatuvīte, uz kuras izvietoties mūziķiem. Sarīkojumiem tiek izmantota arī Rudzātu vidusskolas zāle, kur nesen uz atpūtas vakaru aicināja pensionārus. Kultūras darbinieks strādā uz līguma pamata, bet Jānis Zeps ir noskaņots, ka padomē jāizskata jautājums par pastāvīgas štata vienības – kultūras darba organizators – atjaunošanu.

Graustu ainavas

Arī Rudzātu pagasta teritorijā redzami pusnojauktu fermu un citu ēku grausti, kas gan atrodas privātīpašumā. Varbūt teritorijas sakārtošanai ienāks Eiropas nauda, domā priekšsēdis. Ar katru gadu pagastā palielinās arī pamesto viensētu skaits, gadā vismaz par četrām, piecām. Pagasts nesekmīgi mēģina tikt vaļā no nepabeigtā bērnudārza. Rīkota tā pārdošana izsolē, taču cena bijusi noteikta par lielu, jo liela arī ēkas bilances vērtība. Tā ar katru gadu samazinās, un tagad jau noslīdējusi līdz 7000 latu. Ēka otrreiz tikšot piedāvāta izsolē par mazāku samaksu.

Pagasta saimnieka pavadībā izstaigājam arī teritoriju pie kultūras namam paredzētās ēkas, kuras gan pa pusei izjucis uzrak joprojām vēsta, ka šeit ir Rudzātu veikals. Apkārtējā teritorija ar veciem, apsūnojušiem kokiem te tiek dēvēta par parku. Tā vienā malā paliekas no kādreizējās estrādes. Parka teritorijā arī divas ar vēsturi saistītas vietas – Otrā pasaules kara upuru kapi un piemiņas akmens cilvēkiem, kas cietuši no Staļina represijām. Kapu plāksnes, tāpat arī iežogojumu, sabojājis laika zobs, piemiņas akmens apaudzis ar sūnām. Tomēr šis parks ir vieta, kur iedzīvotāji pulcējas uz lielāko kopā sanākšanu – līgošanu pie ugunskura. Vietējie sen pieraduši pie ainas, kas šokē svešus iebraucējus, kuri sadomā pa izbrukušiem un sūnainiem pakāpieniem uzkāpt romantiska izskata kalniņā. G dītās lapenītes vai kā tamlīdzīga vietā paveras šausminoša izskata betonēta tilpne piecu metru dziļumā un desmit metru diametrā. Apbrīnojama apkārtējo iedzīvotāju apņēmība, kas kāpuši te augšā ar saviem sadzīves atkritumiem, lai tos izmestu tvertnē. Tā kā absolūts antisanitārijas perēklis, ir palikusi no pirms gadiem trīsdesmit celtajām ūdensattīrīšanas iekārtām. Priekšsēdētājam neesot padoma, nedz arī pagastam līdzekļu, lai no šī mantojuma, kas apdraud arī dzīvības, tiktu vaļā.

Ir tikai pulkstens divi pēcpusdienā, bet pagasta centrā jau kāds vietējais, kurš pienāk ar lūgumu iedot piesmēķēt, ir krietnā žvingulī. Dodoties uz Preiļiem, nevar nedomāt par ceļiem, jo braucamās daļas segums ir izdangāts un pilnīgi nelietojams.

Kā jūtas invalīds sadzīvē

Līvānu fonda «Baltā māja» sociālā atbalsta centra darbinieki veic izglītojošo un informējošo darbu ar skolām, lai veidotu pareizu attieksmi pret cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Kā informēja centra koordinatore Sarmīte Kokina, izglītošana notiek pēc pašu sagatavotas programmas «Kas ir cilvēks ar speciālām vajadzībām». Centra pārstāvji organizē novada skolās seminārus, uz ko tiek aicināti 6. un 7. klašu skolēni. Bērni dalās atziņās par to, kas, viņuprāt, ir cilvēks ar īpašām vajadzībām, kādu attieksmi pret šiem ļaudīm novērojuši sabiedriskās vietās, kā sabiedrības viedoklis būtu maināms. Semināra nobeigumā skolēni tiek aicināti spēlēt lomu spēles, kurās jāiejūtas tāda cilvēka dzīvē, kam ir kustību, garīgie, dzirdes vai redzes traucējumi. Tiek aizsietas acis vai ausis, dalībniekiem jāmēģina veikt dažādas darbības bez piecelšanās, iedomājoties, ka sēž ratiņkrēslā. Pēc nodarbībām bērni stāsta, ka viņiem radusies lielāka izpratne par invalīdiem.

Sarmīte Kokina informēja, ka **18. maijā** Līvānos iecerēta vides pieejamības akcija. Līvānos invalīdi nevar piekļūt pie daudziem sabiedriskiem objektiem, tāpēc ar akcijas palīdzību invalīdi jāaktivizē paust savu pilsonisko nostāju. Pie kādas nesen ekspluatācijā nodotas ēkas uzbrauktuve invalīdiem nemaz nav ierīkota. Gatavojot akciju, izstrādāts maršruts pa pilsētu, tajā iekļaujot apskatāmos objektus. Mums, sociālajiem darbiniekiem, šajā jomā speciālo zināšanu nav, mēs neorientējamies, kādā slīpumā un ar kādu segumu jābūt invalīdiem paredzētajām uzbrauktuvēm, uz kuru pusi veramas durvis, teica Sarmīte Kokina, tāpēc uz akciju aicināts neatkarīgs vides eksperts no Jēkabpils, kā arī pārstāvji no Daugavpils un Preiļiem. Patlaban jau uzskaitīti 14 objekti, kuros Līvānu novada invalīdiem nav iekļūstams, tostarp arī dome. Akcijas noslēgumā paredzēta diskusija ar pašvaldības deputātiem.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne. Foto: M.Rukosujevs

LATVIJA UN ES

Zaļos Eiropas birzs

1. maijā, svinot pirmo gadadienu, kopš Latvija pievienojusies Eiropas Savienībai (ES), Talsu rajona Šķēdes mežsaimniecībā pulcējās Eiropas valstu diplomāti, ministri, meža nozares speciālisti, lai pirms gada izveidotajā Eiropas birzī iestādītu jaunus kociņus. Iniciatīva par Eiropas birzs izveidošanu Latvijā turpina 2003. gadā Vīnē sākto tradīciju, kad ministru konferences «Par mežu aizsardzību Latvijā» atklāšanas dienā tika izveidota Eiropas birzs, katrai valstij par godu iestādot noteiktas sugas koku.

Latvijas koks Eiropas birzī ir pīlādzis, Lietuvas – parastā kļava, Igaunijas – kārpainais (āra) bērzs. Vēl te aug osis, lapegle, kadiķis, priede, ozols, baltegle un dažādi citi koki. Visas Eiropas Savienības kopīgais koks ir Eiropas baltegle.

Reģionālās preses pārstāvji Eiropas Savienības sirdī — Briselē

Laikraksta «Novadnieks» 3. maija numurā jau informējām par Latvijas reģionālās preses pārstāvju braucienu uz Briseli pēc Eiroparlamenta deputāta Riharda Pīka ielūguma.

● **Iekšskats Eiroparlamenta ēkā Briselē.** Foto: L.Rancāne

Rihards Pīks, tiekoties ar laikrakstu un televīzijas žurnālistiem, stāstīja, ka ikvienam no Eiroparlamenta deputātiem atļauts gada laikā uzaicināt ciemos 90 Latvijas iedzīvotājus. Pērngad pēc viņa ielūguma Briseli apmeklējusi nepamatoti politiski represēto personu grupa, un šī izvēle bijusi kā atbilde uz citas parlamentārietes — Tatjanas Ždanokas ciemiņiem, skolēniem, kas protestē pret mācībām valsts valodā. Pēc tam Rihards Pīks uzņēmis Latvijas jauniešu grupu, bet šoreiz bija kārta rajonu laikrakstu un vietējo televīziju žurnālistiem. Rajona laikraksts ir izdevums, kas ienes jaunu informāciju gandrīz katrā ģimenē visattālākajās lauku mājās, teica parlamentārietis, un ar tās palīdzību šoreiz vēlamies informēt, kā mēs strādājam.

Rihards Pīks plašāku informāciju sniedza par to, kā notiek politisko lēmumu pieņemšana.

Strādā politiskajās grupās

— Mums bieži vien tiek uzdots jautājums, nu ko jūs, deviņi Latvijas deputāti, varat izdarīt? Faktiski – astoņi, jo viens deputāts, diemžēl, darbojas pēc Maskavas scenārija, — žurnālistiem teica Rihards Pīks.

— To es ievēroju jau tad, kad strādāju par ārlietu ministru, jo idejas un pat teicieni, ar ko nāca klajā Ždanokas kundze, neatšķirās no tām, ko pauda Krievijas augsta ranga amatpersonas. Arī Eiropas Parlamentā šī deputāte nepārstāv Latviju, un, manuprāt, pat ne Latvijas krievvalodīgos, taču viņas un Maskavas atbalstītajai politikai šeit nav nemaz tik milzīgs atbalsts.

Eiroparlamentā lēmumi tiek saskaņoti politiskajās grupās, — stāstīja Rihards Pīks.

Viņš, tāpat arī Valdis Dombrovskis un Aldis Kušķis, darbojas Eiropas Tautas partijas politiskajā grupā. Pārējie Latvijas parlamentārieši iesaistījušies liberāļu un nāciju apvienības, kā arī sociālistu grupā. Lēmumu pieņemšanā uzvarot tas grupējums, kurā ir parlamentāriešu vairākums. Tautas partijas politiskajā grupā apvienojušies 287, otrs lielākais ir sociālistu grupējums – 200 cilvēku, tai seko liberāļi un pārējās grupas. Ja lēmums tiekot pieņemts politiskajā grupā, tas nozīmējot, ka tiks pieņemts arī parlamentā, jo pirms tam notiekot konsultēšanās ar citām politiskajām grupām. Pirms plenārsēdes notiekot politiskās grupas sēde, kurā tie deputāti, kas ir atbildīgi par katra jautājuma sagatavošanu, ziņojot, ar kuru no politiskajām grupām ir sarunāts un kā tā balsos, un kurai no grupām kāds punkts nav pieņemams.

Stāstot par savas, trīs deputātu lielās politiskās grupiņas darbošanos, Rihards Pīks atzina, ka esot vienoti, jo manta vai idejas neesot jādala, laba saprašanās tiekot uzturēta arī ar pārējiem no Latvijas nākušajiem deputātiem, neskatoties uz atšķirīgajām partijām un katram savu vēlētāju elektorātu.

Trīs cilvēku grupiņai panākt savai valstij izdevīga lēmuma pieņemšanu ir bezmaz vai neiespējami. Tomēr pūliņi tam tiek veltīti, savā politiskajā grupā atrodot līdzdomātājus. Reizēm tas jādarot visai steidzīgi, piemēram, tad, kad apstiprināma kāda rezolūcija vai vajadzīgi papildinājumi likumprojektiem, kas saņemti no Eiropas Padomes vai Eiropas Komisijas, un parlamentam jāgatavo savs lēmums. Politisko grupu vadītāji vienojoties savā starpā par to, kura grupa gatavos ziņojumu un kura līdzziņojumu. Kad pamatziņojums sagatavots, jebkurš varot iesniegt priekšlikumus un papildinājumus.

Galvenais ir pareizi noformulēt ideju un atrast līdzīgi domājošus atbalstītājus, lai būtu iespēja savu ideju virzīt tālāk.

Deputāts kā novērotājs no Latvijas puses darbojies jau iepriekšējā parlamenta sasaukumā. Salīdzinot ar pašreizējo sasaukumu, pēc Eiropas Savienības paplašināšanas esot jūtamas atšķirības. Iepriekšējā parlamenta darbībā dominējošā loma piederējusi francūžiem, tagad viņi esot «pieklusuši», it īpaši tajos jautājumos, kas attiecas uz Austrumeiropu. Šī reģiona lietās, sevišķi saistībā ar Baltijas valstīm, vairāk jūtama poļu pārstāvju darbība. Viņu esot 60, stāstīja Rihards Pīks. Laba sadarbība izveidojusies ar Vācijas kristīgajiem demokrātiem un kristīgajiem sociālistiem, kas Eiropas tautpartijiešu grupā esot pārstāvēti visplašāk, jūtama toleranta attieksme pret baltiešiem. Tāpēc ar Latvijai svarīgiem jautājumiem Vācijas deputāti tiekot iepazīstināti kā pirmie. Neviens no Latvijas parlamentāriešiem nedarbojas cilvēktiesību komitejā, kurā tiek skatīti minoritāšu jautājumi. Ar vācu deputātu starpniecību Latvijas pusei ir iespēja novērst subjektīvu skatījumu uz stāvokli šajā jomā Latvijā.

Pārpilēšanai parlamentā nav vietas, atzina deputāts, tāpat arī skaļai pārliecināšanai, jo tās neiedarbojas. Iedarbojas loģika, argumenti un fakti. Eiroparlamenta deputātu kvalifikācija esot ļoti augsta, taču visi procesi risinoties ārkārtīgi lēni.

Par finansēm, konstitūciju un kino

Tiekoties ar Rihardu Pīku, žurnālisti saņēma informāciju arī par ES budžeta veidošanos un izlietošanu, par jauno konstitūciju, par sagaidāmo savienības paplašināšanu pēc Turcijas uzņemšanas, viņš stāstīja par savu viedokli Latvijai svarīgajā Abrenes lietā un atbildēja uz citiem jautājumiem.

Lauksaimniecības vajadzībām pagājušajā gadā no ES budžeta veltīti 47 procenti, reģionālajam atbalstam – apmēram 30 procenti. Latvija no 2007. līdz 2009. gadam varētu saņemt finansiālu atbalstu 600 – 800 miljonu eiro apmērā. Latvija no ES viedokļa nav sadalīta atsevišķos reģionos, bet ir viens liels atpalicis reģions, kuram vajadzīgi līdzekļi atpalicības izskaušanai. Pašlaik atbilstoši tā sauktajiem Berlīnes kritērijiem atbalsta apjoms nevar pārsniegt četrus procentus no attiecīgās valsts IKP. Latvija šo normu neatbalsta, bet maz ticams, ka tā varētu tikt mainīta. Joprojām lielāko daļu naudas saņem vecās dalībvalstis. Donorvalstis: Lielbritānija, Zviedrija, Nīderlande vēlētos šo kārtību mainīt, bet tam pretojas vecās dalībvalstis, kas šo naudu saņem.

Eiroparlamentārietis ir piedalījies jaunās konstitūcijas izstrādāšanas posmos. Pirmajā variantā tā bijusi stipri sarežģīta, ar papildinājumiem, atsaucēm uz līgumiem un protokoliem, un vienkāršam cilvēkam nesaprotama. Tagad tās izteiksme vienkāršota, tomēr joprojām prasa pamatīgu iedziļināšanos, lai būtu uztverama. Oficiālā valodā tā netiek saukta par konstitūciju, bet gan «Līgums par konstitūciju Eiropas Savienībai», jo dažām valstīm, piemēram, Lielbritānijai, nav savas konstitūcijas, bet līgums starp Angliju un Skotiju. Konstitūcijas pirmā daļa reglamentē Eiropas Savienības uzbūvi un pārvaldi, otrā daļa saistīta ar cilvēktiesībām, taču tās īstenošana atkarīga no nacionālās likumdošanas, bet trešā un ceturtā daļa sastāv no starpvalstu līgumiem.

Rihards Pīks pievērsās arī jautājumam, kurš aktuāls visās ES valstīs. Dzimstība ES valstīs strauji samazinās, bet pieaugums atsevišķās valstīs iegūts uz migrantu rēķina. Tajā pašā laikā, gribam vai negribam, mums ir jārēķinās ar pasaulē notiekošajiem globalizācijas procesiem, ar ļoti straujo Ķīnas attīstību, ar potencēm pilno Indiju, un jāsaprot, ka valstis konkurētspēju var saglabāt tikai apvienojoties. Tāpēc labāk piedalīties tādā kopībā, kurā ir vēsturiski izveidojušies kopīgi morāli un kultūras kritēriji, kurā varam mēģināt kaut ko iespaidot, nevis vienkārši izlikties, ka esam neatkarīgi un gaidīt, ka kāds atkal «uzliks savu ķepu».

Runājot ar žurnālistiem, Rihards Pīks minēja arī Strasbūras jautājumu un deputātu darba apmaksu. Katru mēnesi visi 732 deputāti, viņu palīgi, žurnālisti, kā arī citi darbinieki no Briseles brauc uz Strasbūru, kur strādā četras dienas. Viņi uzturas milzīgā, speciāli šim nolūkam celtā ēkā. Pārējā laikā tā stāv tukša. Ik mēnesi šis «ceļojums» izmaksājot četrus miljonus eiro, tomēr visu dalībvalstu piekrišanu šī jautājuma risināšanai un Strasbūras parlamenta slēgšanai pagaidām nav izdevies saņemt. Savukārt jautājums par vienādām algām visiem parlamentāriešiem, neatkarīgi no tā, vai viņi pārstāv bagātu vai nabadzīgu valsti, varētu tikt atrisināts tikai nākamajā sasaukumā 2009. gadā.

Žurnālisti vēlējās saņemt atbildi arī uz jautājumu, kāpēc vieniem un tiem pašiem dokumentiem ir atšķirīgs tulkojums, kā rezultātā, piemēram, lietuviešiem un latviešiem tirdzniecības jomā attiecībā uz dažādu prasību ievērošanu rodas nesaskaņas. Rihards Pīks atzina, ka tiek strādāts, lai tulkošanas dēļ radušās atšķirības dokumentos novērstu. Viņš darbojas kā līdzziņotājs jautājumā par konstitūcijas likumdošanas aktu precīzu lingvistisko saskaņošanu, lai tulkojumos nebūtu dažādu traktējumu.

Preses pārstāvji taujāja, vai eiroparlamentārieša pienākumi Rihardu Pīku atsvešinājuši no kinomākslas nozares, uz ko deputāts atbildēja, ka mēģina nodibināt kontaktus, lai ES finansējumu saņemtu arī Latvijas kinoražošana. Stāstīja arī par kinolielvalstu piemēriem, kad pilsētas, štati prot labi pelnīt naudu, piedāvājot savus skaistos dabas skatus, arhitektūru filmu uzņemšanai.

L.Rancāne

Tradicionālais ielu skrējiens Preiļos finišējis

3. maijā Preiļos notika tradicionālais ielu skrējiens pa pilsētu. Skrējienā piedalījās visu vecuma grupu dalībnieki, bet noslēdza pasākumu Preiļu novada ģimenes.

Pavasaris šajā dienā mūs nelutināja ar mīlīgu saulīti, bet, tieši otrādi, brīžiem skrējiena dalībniekus un līdzjutējus pārsteidza lietus.

Pēc sīvā konkurencē veiktas distances vietu sadalījums ir sekojošs:

2.-3. klašu grupā:
1. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 3.c klasei,
2. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 3.b klasei,
3. vieta — Preiļu 2. vidusskolas 3.b klasei.

4.-5. klašu grupā:
1. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 5.c klasei,
2. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 5.b klasei,
3. vieta — Preiļu 2. vidusskolas 5. klasei.

6.-7. klašu grupā:
1. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 7.a klasei,
2. vieta — Preiļu 2. vidusskolas 7.a klasei,
3. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 6.e klasei.

8.-9. klašu grupā:
1. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 9.b klasei,
2. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 8.a klasei,
3. vieta — Preiļu 1. pamatskolas 9.c klasei.

Vidusskolu grupā:
1. vieta — Preiļu 2. vidusskolai,
2. vieta — Preiļu Valsts ģimnāzijas 1. kursam,
3. vieta — Preiļu Valsts ģimnāzijas 2. kursam.

Pieaugušo grupā:
1. vieta — Preiļu Policijas pārvaldei,
2. vieta — Preiļu 1. pamatskolai,
3. vieta — a/s «Preiļu siers»,
4. vieta — Preiļu novada domei.

Ģimeņu skrējienā piedalījās 17 Preiļu novada ģimenes: Adamoviču, Babru, Bramaņu, Eglīšu, Ertu, Garkalnu, Kolosovu, Liniņu, Loginovu, Mežinsku, Podskočiju, Silicku, Sparānu, Trubaču, Uļivanovu, Upenieku un Valdoņu ģimeņu dažādu vecumu pārstāvji.

Godpilno 1. vietu izcīnīja Garkalnu ģimene no Aizkalnes pagasta, bet ne sliktāk savu sportisko sagatavotību demonstrēja arī pārējie skrējiena dalībnieki.

Visi uzvarētāji savā vecuma grupā un visas sportiskās ģimenes, neatkarīgi no uzrādītā rezultāta, saņēma Preiļu novada domes sarūpētos augļus, tortes un diplomus.

M.Paegle

Sporto arī Līvānu novada pagastos

Lieli un iedzīvotāju iemīļoti sporta svētki nav tikai pilsētnieku privilēģija. Jau trīs gadus savi — plaši apmeklēti sporta svētki norisinās arī Līvānu novada Rožupes pagastā. Šogad, pateicoties pašvaldības un aktīvāko pagasta iedzīvotāju atbalstam, sakārtots arī volejbola laukums.

Aktīvākais sporta laukuma iekārtošanas iniciators un darbu realizētājs ir pagasta iedzīvotājs Jānis Trūps. Viņš kopā ar citiem domubiedriem un Rožupes pagasta komunālās saimniecības darbiniekiem ir veicis seguma sagatavošanas darbus un izveidojis divus volejbola laukumus. Turpat iespējams spēlēt arī futbolu, ir sagādāti šim sporta veidam nepieciešamie vārti. Darbi veikti ar pieticīgiem līdzekļiem, laukumam ir zemes segums, taču, pateicoties šai iniciatīvai, pagasta cilvēkiem ir vieta, kur sportot brīvā dabā.

Arī atsevišķas pagasta sporta svētku aktivitātes norisināsies jaunizveidotajā laukumā, kas atrodas netālu no Rožupes kultūras nama. Rožupes pagasta sporta svētku atklāšana notika 7. maijā plkst 11.00 Rožupes estrādē. Kā informē svētku organizatore, Līvānu novada domes izpilddirektora vietniece Aija Usāne, plkst 11.20 sportisti devās gājienā uz sporta laukumu, kurā jau 11.30 sākās volejbola mačs.

Liepu ielā notika vieglatlētikas stafetes, bet sporta laukumā — ģimeņu stafetes. Bija arī stafetes vecmāmiņām un stafetes bērniem. Svētku programmā bija arī futbola soda sitieni, strītbols, laušanās jeb ārmrestlings, novuss, teniss, šautriņu mešana un virves vilkšana. Sporta svētkos piedalījās ne vien ģimenes ar bērniem un individuālie sportisti, bet arī kolektīvās komandas, piemēram, Līvānu novada domes kultūras un sporta komisija, Rožupes kultūras nama darbinieki, pagasta sabiedriskā centra aktīvisti un citi.

G.Kraukle

Četrcīņā dominē preilieši un līvānieši

6. maijā noslēdzās Preiļu rajona skolēnu sporta spēles četrcīņā «Draudzība».

Sacensības risinājās gan zēniem, gan meitenēm divās vecuma grupās (1991./92. g. dz. un 1993./94. g. dz.). 1993./94.g.dz. zēnu sacensībās pirmās sešas vietas tika sadalītas sekojoši: 1. v. Jānis Barkāns (Jaunsilavas pamatskola) — 141 punkts, 2. v. Dairis Rinčs (Preiļu 1. pamatskola) — 124 p., 3. v. Jānis Sondors (Preiļu 1. pamatskola) — 109 p., 4. v. Toms Kunakovs (Preiļu 1. pamatskola) — 107 p., 5. v. Egīls Zeiliņš (Preiļu 1. pamatskola) — 106 p., 6. v. Vladislavs Hveckovičs (Līvānu 1. vidusskola) — 103 p.

1993./94. g. dz. meiteņu sacensības bija tikpat intriģējošas, pirmās sešas vietas tika sadalītas sekojoši: 1. v. Kristīne Ivanova (Preiļu 1. pamatskola) — 178 p., 2. v. Maira Šmukša (Riebiņu vidusskola) — 164 p., 3. v. Santa Broka (Līvānu 1. vidusskola) — 148 p., 4. v. Iluta Urka (Preiļu 1. pamatskola) — 142 p., 5. v. Maira Pudule (Galēnu pamatskola) — 141 p., 6. v. Santa Sondore (Līvānu 1. vidusskola) — 130 p.

Vecāko, 1991./92. g. dz. zēnu, sacensībās pirmās sešas vietas spraigā cīņā tika sadalītas sekojoši: 1. v. Jānis Šķēps (Preiļu 1. pamatskola) — 206 p., 2. v. Rihards Leonovičs (Aglonas vidusskola) — 199 p., 3. v. Artis Staškevičs (Aglonas vidusskola) — 196 p., 4. v. Rolands Švirksts (Jersikas pamatskola) — 175 p., 5. v. Oļegs Skačkovs (Riebiņu vidusskola) — 171 p., 6. v. Aldis Putāns (Preiļu 1. pamatskola) — 170 p.

Vecāko meiteņu sacensības arī bija interesantas, tomēr spraigas cīņas par godalgotām vietām pietrūka. Pirmās sešas vietas tika sadalītas sekojoši: 1. v. Inga Mūrniece (Preiļu 1. pamatskola) — 283 p., 2. v. Kitija Valtere (Līvānu 1. vidusskola) — 264 p., 3. v. Sintija Bieriņa (Jersikas pamatskola) — 239 p., 4. v. Jeļena Mironova (Līvānu 2. vidusskola) — 229 p., 5. v. Lāsma Mukāne (Preiļu 1. pamatskola) — 215 p., 6. v. Kristīne Babris (Riebiņu vidusskola) — 214 p.

Preiļu rajona soļotāji joprojām līderos

Bauskā risinājās Tele 2 Grand Prix soļošanas sacensību 2. kārta. Sacensībās piedalījās arī septiņi soļotāji no Preiļu rajona.

Tā kā sacensības risinājās Bauskā, tad Preiļu soļotājiem bija lemts sacensties galvenokārt ar Bauskas spēcīgākajiem soļotājiem. Un, jāatzīmē, mūsu soļotāju sniegumi bija vērā ņemami. 1000 m distancē, 1994./95. g. dz. meiteņu sacensībās 2. vietu ar rezultātu 5:57 izcīnīja Zane Gavare no Vārkavas vidusskolas. Šinī pašā vecuma grupā, tikai zēnu sacensībās, 1. vietu ar rezultātu 5:29 izcīnīja Atis Soms, arī no Vārkavas vidusskolas. 2000 m distancē 1992./93. g. dz. meitenēm uz goda pjedestāla kāpa uzreiz divas Preiļu rajona soļotājas. Gita Sparāne no Vārkavas vidusskolas ar rezultātu 12:06 ierindojās 1. vietā, savukārt Jolante Lazdāne, arī no Vārkavas vidusskolas, ar rezultātu 12:22 ierindojās 2. vietā. 3000 m sacensībās 1992./93. g. dz. zēniem Raitis Gribusts no Preiļu 1. pamatskolas ar rezultātu 17:53 izcīnīja 2. vietu, savukārt Kaspars Upenieks, arī no Preiļu 1. pamatskolas, ar rezultātu 22:05 diemžēl palika 13. vietā. 3000 m distancē 1990./91. g. dz. zēniem vienīgajam Preiļu rajona pārstāvim Sergejam Nečajevam no Preiļu 1. pamatskolas diez ko labi neveicās. Ar rezultātu 21:11 viņš ierindojās 8. vietā.

Sacensību kopvērtējumā Preiļu rajona soļotāji joprojām atrodas augstākās vietās. 1000 m distancē 1996. g. dz. meitenēm 1. vietu ar 10 gūtajiem punktiem dala Jūlija Rastopčina no Riebiņiem. Natālija Cvetkova ar 9 gūtajiem punktiem šinī pašā disciplīnā dala 3. vietu. 1000 m distancē 1994./95. g. dz. meitenēm ar 18 gūtajiem punktiem 1. vietu saglabā Zane Gavare no Vārkavas vidusskolas. 2. vietu ar 10 gūtajiem punktiem dala Laima Sarka no Galēnu pamatskolas. 1000 m distancē 1994./95. g. dz. zēniem 1. vietu ar 20 gūtajiem punktiem saglabā Atis Soms no Vārkavas vidusskolas. 2000 m distancē 1992./93. g. dz. meitenēm 1. vietu ar 17 gūtajiem punktiem saglabā Jolanta Lazdāne no Vārkavas vidusskolas, 2.vietu ar 12 gūtajiem punktiem — Gita Sparāne, arī no Vārkavas vidusskolas. 3. vietā ar 10 gūtajiem punktiem atrodas Sandra Lazda no Jersikas pamatskolas. 2000 m distancē 1990./91. g. dz. meitenēm 2. vietā ar 16 gūtajiem punktiem atrodas Aija Gavare no Vārkavas vidusskolas. Par vietu zemāk ar 10 gūtajiem punktiem atrodas Anita Kažemāka no Riebiņu vidusskolas. 3000 m distancē 1992./93. g. dz. zēniem 1. vietu ar 19 gūtajiem punktiem pārliecinoši saglabā Raitis Gribusts no Preiļu 1. pamatskolas.

V.Ozoliņš

Preiļu rajona iedzīvotāji skaitļos un salīdzinājumā ar citiem rajoniem

Iznācis LR Centrālās statistikas pārvaldes statistisko datu krājums «Latvijas reģioni skaitļos 2004». Pēc krājumā publicētajām ziņām redzams, ka Preiļu rajonā iedzīvotāju blīvums ir 19,6 uz vienu kvadrātkilometru. Vismazākais iedzīvotāju blīvums ir Ventspils rajonā, kur šis skaitlis 2004. gadā bija 5,8, un Alūksnes rajonā – 11,3. Pie blīvi apdzīvotiem pieskaitāmi Ogres rajons – 34,3, Bauskas – 27,7, Dobeles – 24, Jelgavas – 23,1, Tukuma – 22,5, Valmieras rajons – 25 iedzīvotāji uz kvadrātkilometru. Nepārspēts šajā ziņā ir Rīgas rajons, kur iedzīvotāju blīvums ir 47,9 uz vienu kvadrātkilometru. Salīdzinot Preiļu rajonu ar pārējiem Latgales rajoniem, vienāda situācija ir Daugavpils rajonā, mazāk iedzīvotāju – 15,4 – Krāslavas, 13,8 – Ludzas, 15 – Rēzeknes rajonā.

Pastāvīgo (to, kuru dzīvesvietas reģistrētas attiecīgajā teritorijā) iedzīvotāju skaits 2004. gadā Preiļu rajonā bija 40 077, to skaitā vīrieši – 18 901, sievietes 21 176. 2001. gadā Preiļu rajonā bija 41 517 iedzīvotāji, 2002. gadā – 41 041, 2003. gadā – 40 684. Daugavpils rajonā dzīvo 41 088 iedzīvotāji, Daugavpils pilsētā — 111 231, Krāslavas rajonā – 35 197, Ludzas rajonā – 33 269, Rēzeknes rajonā – 42 239, Rēzeknes pilsētā — 37 223.

Raksturojot pēc nacionālā sastāva, Preiļu rajonā 2004. gadā dzīvoja 27 078 latvieši, kas ir 67,6 procenti, 10 789 krievi (26,9 procenti), 613 baltkrievi, 378 ukraiņi, 722 poļi, 103 lietuvieši, 208 čigāni, 8 igauņi un 178 citu tautību pārstāvji. Rēzeknes rajonā no visiem iedzīvotājiem latvieši sastāda 56, 6 procentus, Daugavpils rajonā – 39,7, Krāslavas rajonā 48,6, Ludzas rajonā – 56,6 procentus. Visaugstākais pamatnācijas īpatsvars ir Talsu – 92,1, Kuldīgas rajonā – 91,5 Ventspils – 89,9, Limbažu – 88,6, Liepājas – 87,8, Madonas – 87,6, Cēsu – 85,6, Gulbenes – 85, Valmieras – 83,3 Alūksnes – 82,2 procenti. Savukārt procentuāli vismazāk latviešu dzīvo Daugavpils rajonā – 39,7 un Krāslavas rajonā – 48,6 procenti. Analizējot galvenās iedzīvotāju vecuma grupas, redzams, ka Preiļu rajonā to iedzīvotāju skaits, kas nav sasnieguši darbspējas vecumu, ir 16,3 procenti, darbspējas vecumā (vīrieši no 15 līdz 61 gadam un sievietes no 15 līdz 58 gadiem) pērn bija 60,6, virs darbspējas vecuma – 23,1 procents. Demogrāfiskā slodze – darbspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1000 personām darbspējas vecumā – Preiļu rajonā pērn bija 649. Šis rādītājs ir līdzīgs arī citos rajonos, kur svārstās no 613 līdz 677. Viszemākā demogrāfiskā slodze – 574 ir Ogres rajonā, kā arī Rīgas rajonā – 541.

Dzimušo skaits pēc oficiālās statistikas Preiļu rajonā 2001. gadā sastādīja 336, 2002. gadā – 317, 2003. gadā – 328. Mirušo skaits šajos gados bijis 681, 647 un 681.

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums (starpība starp noteiktā laika periodā dzimušo un mirušo skaitu) Preiļu rajonā 2004. gadā bija mīnus 353. Ludzas rajonā — -447, Rēzeknes rajonā — -445, Rīgas rajonā — -451, Krāslavas rajonā — -406.

Mirušo zīdaiņu skaits Preiļu rajonā 2001. gadā bija 4, 2003. gadā – 5. 2003. gada reģistrētas 149 laulības, šķirtas 65.

Strādājošo bruto darba samaksa pamatdarbā sabiedriskajā sektorā Preiļu rajonā 2001. gadā bija 141,82 lati, 2002. gadā – 144,29, 2003. gadā – 160,52 lati.

Sagatavoja L. Rancāne

KAIMIŅU RAJONOS

Krievija piedāvā palīdzību

Krievijas konsulāta ģenerālkonsuls Daugavpilī Valērijs Tuzovs darba vizītē apmeklēja Krāslavas rajonu. Krāslavā un Dagdā tika apspriests jautājums par materiālās palīdzības piešķiršanu, lai kārtībā uzturētu karavīru antifašistu apbedījuma vietas. Krāslavā turpināsies arī koncertu cikls, ko gatavo Latvijas Krievu kopienas radošā inteliģence ar Krievijas Federācijas vēstniecības atbalstu.

«Ezerzeme»

BALVU RAJONĀ

Modes biznesa virtuves puse

Viļacēniete Santa Kazinovska pusotru gadu bija administratore Ginta Budes modes namā – tērpu demonstrēšanas studijā, bet nu devusies studēt politoloģiju Vācijā. Santa saka, ka viņa bija Ginta Budes labā roka un redzējusi vismaz pāris tūkstošu ļoti skaistu meiteņu, kas grib būt tērpu demonstrētājas.

Santa atzīst: «Pa šo pusotru gadu es lieliski redzēju Latvijas modes biznesa virtuves pusi, redzēju, c[illegible]audz darba jāiegulda, lai varē[illegible]emonstrēt tērpus. Daudzas [illegible]itenes, kas nāca mācīties studijā, domāja, ka arī es pati to esmu darījusi, bet nē – tērpu demon[illegible]rētājas darbs mani pašu nein[illegible]ēsē, bet šī darba organizatoriskā puse – jā, tas man patīk.»

Santa stāsta, ka īstais laiks, lai sāktu mācīties par tērpu demonstrētāju, ir 11 – 12 gadi. Šajā laikā gan meitene vēl tikai aug, tādēļ tērpu demonstrētāju skolotāji īpašu uzmanību pievērš meitenes vecākiem: ja viņi ir gara auguma, arī meitene, visticamāk, būs tāda. Gadījumi, kad augumā maziem vecākiem izaug gari bērni, ir reti. Daļai meiteņu ir dabas dots talants demonstrēt tērpus, bet citām šīs idejas piepildīšana tomēr ir jāatsaka: vajadzīga glīta ārīene, tērpu demonstrētājai nedrīkst būt rētas ne uz sejas, ne uz citām ķermeņa vietām, turklāt meitenei jābūt apsviedīgai un gudrai. Santai šķiet, ka tikko desmit gadu slieksni pārkāpušās meitenes, sākot mācīties tērpu demonstrētājas darbu, īsti nesaprot, ko viņas dara un kam tas viss vajadzīgs. Apjausma nāk tikai vēlāk. Santa saka: «Lai arī meitene nekļūst par slavenu tērpu demonstrētāju, laiks, ko viņa pavadījusi modes biznesa vidē, ir ārkārtīgi svētīgs. Meiteņu, kas vēlas būt vislabākās, ir daudz, ir ārkārtīgi liela konkurence, jo katrai gribas būt pamanītai. Šajā laikā meitene iemācās kļūt par caursitēju, iemācās izcelties, pastāvēt par sevi, un dzīvē šīs iemaņas noteikti noderēs».

Santa atgādina, ka tiem, kas ir blakus meitenei, kad viņa mācās demonstrēt tērpus un sāk piedalīties skatēs, jābūt ļoti uzmanīgiem, jo pusaudža vecumā meitenei parasti rodas sajūta: Oho! Es jau esmu zvaigzne! Patiesībā tie ir mirkļa panākumi un, lai kļūtu par zvaigzni, vēl ilgi jāspēj noturēties uz viļņa, kas tikko sācis rasties.

Pašlaik modes pasaulē pieprasītākās esot ļoti slaidas modeles bez izteikti sievišķīgām formām, kas savukārt der veļas demonstrēšanai. Apģērbus demonstrē garas meitenes, kurām nav izteikti gurni, krūtis. Turklāt arvien pieprasītākas ir īpatnēja izskata meitenes, piemēram, ar biezām lūpām, čirkainiem, rudiem matiem. Savukārt klasiski skaistajām (tām, kas patīk gan vecmammai, gan mammai, brālītim, tētim un kaimiņu tantēm) ir arvien grūtāk izcīnīt savu vietu.

Balvi divdesmit četrās valodās

Klajā nākusi alūksnieša Jāņa Poļa grāmata «Tuvās un tālās mājās», kas izdota, sadarbojoties Balvu un Alūksnes rajoniem.

Grāmata ir informatīvs materiāls par Alūksnes un Balvu rajonu 24 valodās – latviešu, krievu, nīderlandiešu/flāmu, bulgāru, lietuviešu, angļu, zviedru, ungāru, baltkrievu, igauņu, ukraiņu, somu, latgaļu dialekta Viļānu izloksnē, vācu, poļu, spāņu, franču, dāņu, norvēģu, čehu, čigānu, slovāku, lībiešu un itāļu.

Lai grāmata taptu, vispirms tika savākta lappusi gara informācija par katru no rajoniem, un tad to iztulkoja svešvalodās. Tulkotāji meklēti pa visu Latviju: izlīdzēja gan mazākumtautību kultūras biedrību pārstāvji, gan vēstniecību darbinieki. Vigrūtāk bija atrast cilvēkus, kas informatīvo tekstu iztulkotu dāņu, norvēģu un slovāku valodās. Savukārt, lielākās grūtības, rakstot tekstus, radās ar tulkojumu lībiešu valodā, jo ne visos datoros varēja atrast specifiskos lībiešu valodas burtus: t burtu ar mīkstinājuma zīmi, o burtus ar vilnīti pa virsu utt. Pat vārds «Balvi» katrā valodā izskatās citādi. Piemēram, čigānu valodā teksts par Balviem skan šādi: Balvengu rajonos isi an Latvijaki Ziemeļaustrumengi tīg, an Latgalaki ziemeļi, 219 km (duj šel dešena) Rīgatir. Robežinipe Alūksna, Gulbenasa, Madonasa, Rēzeknasa, te Ludzaki rajonenca te an Austrumi isi Haladiktu phu.

Grāmatu papildina krāsainas fotogrāfijas par abiem rajoniem: dabas skati, ievērojamas vietas, pasākumi, cilvēki.

Grāmata ar sabiedrības integrācijas fonda atbalstu izdota 1000 eksemplāru tirāžā, to saņems skolas, pašvaldības, bibliotēkas, tūrisma informācijas centri.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Ieslodzītajiem dāvina sporta ekipējumu

[illegible] Jēkabpils cietumu apmeklēja novadnieks, olimpiskais čempions Ivans Klementjevs, kurš bija ieradies kā Latvijas Sporta arodbiedrības (LSA) pārstāvis. [illegible]meklējuma mērķis bija nodot ieslodzītajiem LSA sarūpēto dāvanu – sporta inventāru. I.Klementjevs pastāstīja, ka pirms laika no kāda Jēkabpils cietuma ieslodzītā saņemta vēstule, kurā lūgts palīdzēt ar sporta ekipējumu, lai notiesātie varētu nodarboties ar sportu. Arodbiedrība izskatīja šo vēstuli un nolēma sniegt atbalstu.

Dāvanā, ko I.Klementjevs pasniedza cietuma priekšniekam, bija basketbola, volejbola un futbola bumbas, tenisa spēles piederumi, sporta apavi, kā arī apģērbs un grāmatas. To skaitā arī grāmata «Dzelzs Ivans», kas vēsta par paša sportista dzīvi un ceļu uz olimpiskā čempiona titulu.

Skola sadarbosies ar partneriem Lielbritānijā

Jēkabpils pamatskola pieteikusies dalībai starpvalstu sadarbības projektā «Socrates Comenius», kura mērķis ir dažādu valstu vēstures un tautu nacionālās kultūras īpatnību iepazīšana.

Sadarbībai ar Jēkabpils pamatskolu pieteikušies partneri no Lielbritānijas Blekpūlas pilsētas skolas. Blekpūla ir piejūras pilsēta Lielbritānijas rietumos. Marta sākumā Blekpūlas pamatskolas direktors Gregs Englands un viņa vietniece mācību darbā Džeina Mērfija viesojās Jēkabpilī. Viņi iepazinās ar Jēkabpils pamatskolas ikdienu, mācību procesu un iesaistījās sarunās ar skolas audzēkņiem. Ciemiņi atzinuši, ka gan abu skolu darbā, gan audzēkņu uzvedībā ir daudz līdzību. Lielbritānijas skolā vairāk akcentē iegūto zināšanu praktisko pielietojumu, un tieši šajā ziņā jēkabpiliešiem varētu noderēt Blekpūlas kolēģu pieredze.

Ciemiņiem pārsteidzošs bijis fakts, ka tik nabadzīgā valstī, kāda ir Latvija, gandrīz 90% pamatskolas audzēkņu ir mobilie telefoni, un viņi tos izmanto skolas telpās. Lielbritānijā tas esot liegts. Arī mācību programmas pie mums esot pārāk pārblīvētas. To, ko pie mūsu skolēni mācās 4. klasē, Lielbritānijā apgūst tikai 6. klasē.

Tuvojas IV Sēlpils kongress

Jēkabpils rajona padomē pārrunāti jautājumi par gaidāmo Sēlijas kongresu, kas notiks 26.un 27. maijā. Kongresa pirmā diena ir paredzēta Krustpils pilī, kur uzrunu teiks Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Juris Ekmanis. Par Sēlijas pirmo gadu Eiropas Savienībā un nākotni uzstāsies rajona pašvaldības vadītājs Jānis Raščevskis, runās arī novadpētnieki. Referātu par Sēlijas vēsturi lasīs Latvijas Kultūras fonda priekšsēdētājs Pēteris Bankovskis.

Kongress notiks jau ceturto reizi un tas veltīts Sēlijas novada attīstībai un popularizēšanai gan Latvijas, gan pasaules mērogā. Kongresu rīko Latvijas Zinātņu akadēmija sadarbībā ar pagastu un pilsētu pašvaldībām. Neilgi pirms kongresa tiks izdots Latvijas Zinātņu akadēmijas žurnāla «Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis» numurs, kas būs veltīts Sēlijas novadam.

«Indriķis» sāk ražot saliekamās paneļu mājas

Pirmais telpu nomnieks Jēkabpils kokapstrādes industriālajā parkā jau atvēris jauno ražotni. SIA «Indriķis» produkcija, ko Jēkabpilī pagaidām vēl tikai mācās ražot, ir pilnīgi jauna – saliekamās paneļu mājas ar koka karkasu.

Lai jēkabpilieši labāk apgūtu paneļu ražošanas iemaņas, «Indriķis» nodibinājis kontaktus ar Vācijas uzņēmumu «Baumeister & Partner». Divas nedēļas vairāki Vācijas meistari mācīja vietējiem speciālistiem, kā pareizi izgatavojama jaunā produkcija. Plānots, ka turpmāk mēnesī tiks izgatavotas astoņas mājiņas. Jaunajā ražotnē būs nodarbināti 15 strādnieki. «Indriķis» pašlaik ir Latvijā vienīgais uzņēmums, kur šādas mājas ražo, kaut Eiropā tās ir gana pieprasītas.

Firmas «Baumeister & Partner» šefs Horsts Sapers pastāstīja, ka viņa uzņēmums iemāca jaunajiem ražotājiem pareizi izgatavot māju paneļus. Līdzīgus uzņēmumus vācu speciālisti apmeklējuši un ražotājiem iemācījuši darināt paneļu saliekamās mājas arī Čehijā un Krievijā. H.Sapers saka, ka šādas mājas ir kvalitatīvas, jo viss nepieciešamais jau saplānots cehā, turklāt ēkai ir zemas siltumapgādes izmaksas.

Izmaksu ziņā mājiņas nav pārāk dārgas un ir ērti saliekamas būvlaukumā. Mājiņu lielumu var izvēlēties, tiek piedāvātas no 80 līdz 150 m² platībā. Māju samontē dažu dienu laikā. «Līdz atslēgai» to izmaksas ir 375 Ls/m².

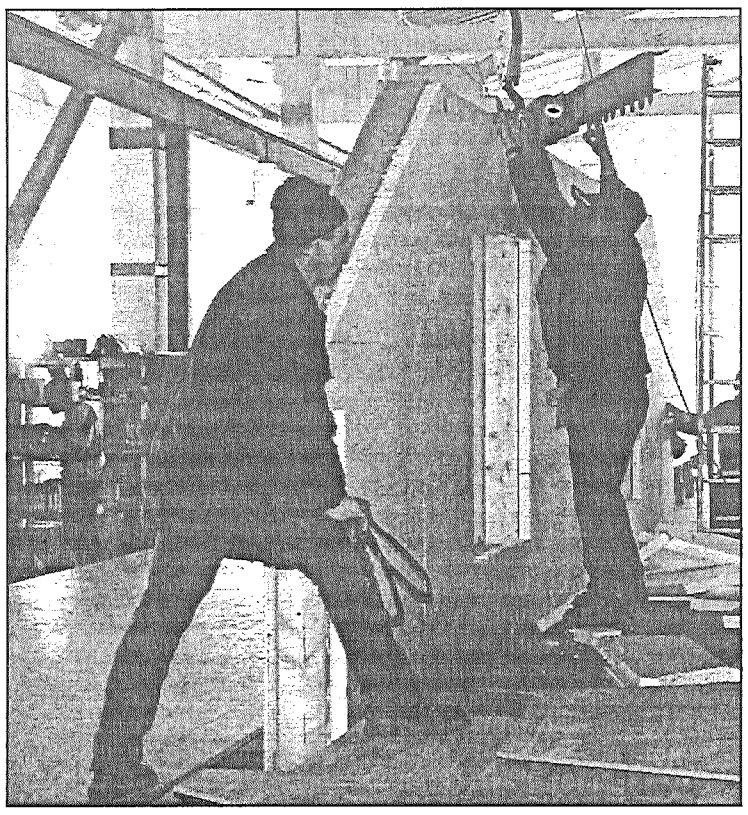

● «Indriķa» jaunajā ražotnē top saliekamās mājiņas.

Vienas pieturas aģentūra sāk darbu

Aprīlī Jēkabpils domē atklāja vienas pieturas aģentūru. Turpmāk, ieejot pilsētas pašvaldībā, iedzīvotāji aģentūrā varēs noskaidrot, kad un kurā kabinetā pieņem viņiem nepieciešamais domes darbinieks, kā arī saņemt konsultācijas par to, kādā veidā var risināt viņus interesējošos jautājumus. Turpat būs pieejams dators ar interneta pieslēgumu.

Cilvēkus informēs divas darbinieces. Vienas pieturas aģentūra ir tikai viens no domē īstenotās elektronisko dokumentu aprites ieviešanas sākuma posmiem. Tā kopējās izmaksas ir 118 000 latu. 10% no šīs summa ir valsts finansējums, 15% — pašvaldības līdzfinansējums, bet 75% — ES fondu nauda. No 19 šāda veida projektiem, kas Latvijas pašvaldībās top ar Īpašu uzdevumu ministrijas elektroniskās pārvaldes lietās atbalstu, Jēkabpils dome esot pirmā, kas jau paspējusi lielu daļu ieceres īstenot. Jēkabpiliešu projekts ir kvalitatīvi sagatavots.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

CSDD INFORĀCIJA

Tikai līdz 1. jūlijam mopēdu vadītāji var braukt ar vecajām vadītāja apliecībām

Iestājoties pavasarim, sākas arī aktīva velo un moto sezona, tādēļ Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) atgādina, ka saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem mopēdu vadītājiem iepriekšējā parauga velosipēda/mopēda vadītāja apliecības, kas izsniegtas pirms 2004. gada 1. jūlija, līdz šī gada 1. jūlijam jāapmaina.

Kopš 2004. gada 1. jūlija mopēda vadītāja kategorija iekļauta transportlīdzekļa vadītāja apliecībā un bija noteikts gadu ilgs pārejas periods, lai mopēdu vadītāji savu iepriekšējo apliecību varētu apmainīt.

Lai veiktu apmaiņu, eksāmeni atkārtoti nav jāliek. Derīgu līdzšinējo velosipēda/mopēda vadītāja apliecību pret jauno, var apmainīt jebkurā no 10 CSDD nodaļām visā Latvijā, kur transportlīdzekļu vadītāji kārto eksāmenus vēlamās kvalifikācijas iegūšanai: Ventspilī, Talsos, Liepājā, Jelgavā, Rīgā, Valmierā, **Jēkabpilī, Daugavpilī,** Gulbenē un Rēzeknē. Maksa par šo pakalpojumu ir Ls 11,68.

Velosipēdu vadītāji savu vecā parauga apliecību var lietot arī turpmāk, jo tai derīguma termiņa ierobežojumi nav noteikti.

Bīstamākie auto ir Moskvič un VAZ

Statistikas dati liecina, ka 2004. gada bīstamākais auto ir Moskvič. Tieši ar šīs markas auto pērn izraisītajos ceļu satiksmes negadījumos (CSNg) bijis lielākais bojā gājušo un ievainoto skaits — uz katriem 100 CSNg — 12,8.

Bīstamākā gada auto titulu Moskvič iemantojis jau iepriekšējos gados, kad tieši šīs markas auto visvairāk iesaistīts letālos un smagos negadījumos. Salīdzinoši bieži smagos satiksmes negadījumos bijušas iesaistītas arī VAZ markas automašīnas — uz katriem 100 CSNg — 10 bojā gājušo un ievainoto. Speciālisti skaidro šo padomju laika iecienīto auto marku nedrošību ar to, ka ne Moskvič, ne VAZ nav aprīkoti ne ar drošības spilveniem, ne īpašām karkasa konstrukcijām, kas sadursmes brīdī izlīdzinātu trieciena spēku un mazinātu bīstamību pasažieru un vadītāja dzīvībai. Turklāt bieži vien to aizmugurējie sēdekļi nav aprīkoti ar drošības jostām.

Parasti šie auto ir vismaz 15 gadus veci, kas arī ietekmē to izturību sadursmes brīdī. Ilgus gadus lietoti auto kļūst ievērojami trauslāki, nekā jauni transportlīdzekļi.

Šie padomju laika auto arī daudz retāk par citiem var sekmīgi nokārtot tehnisko apskati (TA). Tikai 13 % reģistrēto Moskvič markas auto un 26% VAZ markas automašīnu pagājušā gadā bijusi derīga TA. Tai pat laikā speciālisti atzīst, ka aizliegt šo marku auto dalību ceļu satiksmē (ja tie spēj iziet tehnisko apskati) nav iespējams.

Līdzīgi kā ar retro automašīnām, arī šiem auto ir savas prasības TA. Ja to ražotāja konstrukcijā nav paredzēti drošības spilveni vai drošības jostas aizmugurējiem auto sēdekļiem, tad TA to nevar uzskatīt par trūkumu. Kamēr pakāpeniski nenomainīsies autoparks Latvijā, gan Moskvič, gan VAZ vēl arvien būs sastopami uz Latvijas ceļiem.

Drošie un nedrošie auto

Lai gan paši nedrošākie ir padomju laikā ražotie auto, ar labiem rādītājiem nevar lepoties arī vairāku marku ārzemju automašīnas. Salīdzinoši nedrošas ir arī korejiešu mašīnas — Daewoo — uz katriem 100 CSNg 7,1 bojā gājušais un ievainotais, un Latvijā tik iecienītais vācu VW — uz katriem 100 CSNg 6,3 bojā gājušie un ievainotie. Ievērojami drošāki ir dārgie auto — Porche, Lancia, Mercury, kur uz katriem 100 CSNg nav ne bojā gājušo, ne ievainoto. Drošas ir arī KIA, Peugeot, Subaru, Hyundai (šo marku auto bojā gājušo un ievainoto skaits nepārsniedz 3 uz katriem 100 CSNg.

Auto un satiksmes negadījumi

Visbiežāk ceļu satiksmes negadījumos aizvadītajā gadā bija iesaistīti VW — 9945 CSNg, Audi — 8879 un Ford — 5677 negadījumi. Visretāk (negadījumu skaits nepārsniedz 30) — Daihatsu, Porsche un Lancia.

Kuru marku šoferi biežāk iekļūst negadījumos alkohola reibumā?

Padomju auto ir ne vien bīstamākie ceļu satiksmē, bet to vadītāji ir arī visbezatbildīgākie. No pērn 1693 negadījumos iesaistītiem šoferiem alkohola reibumā līderpozīcijas ieņem padomju laika auto īpašnieki (pārsvarā laucinieki). Visbiežāk alkohola reibumā izraisītos negadījumos iesaistīti ZAZ šoferi (15,2% no kopējā skaita), IŽ šoferi (10%), VAZ (9,6%) un Moskvič (9,4%). Alkohola reibumā pagājušā gadā negadījumos nav iekļuvis neviens Lexus, Rover, Land Rower, Porsche, Chevrolet, Daihatsu un Isuzu markas auto.

Ekskluzīvu auto īpašnieki — atbildīgāki par citiem

Analizējot statistiku, jāsecina, ka Latvijā dārgo auto īpašnieki ne tikai retāk nokļūst ceļu satiksmes negadījumos, bet arī daudz atbildīgāk izturas pret dalību ceļu satiksmē — viņi nebrauc reibumā. Tomēr šie rādītāji nav tieši saistāmi ar auto ekskluzivitāti, jo drošu braukšanu var realizēt jebkurš šoferis neatkarīgi no auto markas. Tādēļ CSDD aicina arī citu — ne tik ekskluzīvu, bet Latvijā populāru auto marku īpašniekus uzlabot savas auto markas statistikas rādītājus un ikdienā vairāk rūpēties par satiksmes drošību.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes maijā

LAIKS	PUSES	APSŪDZĒTS
10. maijā pulksten 10.00	Ivans Bogdanovs	KL 175.(3)
10. maijā pulksten 14.00	Ivans Rjabecs	KL 175.(1)
13. maijā pulksten 10.00	Valdis Gerciks	KL 231.(2)
16. maijā pulksten 10.00	Vladimirs Stupakovs, Jurijs Stupakovs	KL 175.(3), KL 185.(1)
16. maijā pulksten 10.00	Sergejs Malnačs, Andris Gavars, Igors Grigorjevs	KL 231.(2)
17. maijā pulksten 14.00	Edgars Volkovs	KL 176.(2)
18. maijā pulksten 10.00	Ruslans Čubrevičs	KL 143.(1), KL 185.(1)
19. maijā pulksten 10.00	Māris Višņakovs, Āris Višņakovs, Natālija Maslova, Ainārs Šņornieks, Sergejs Malnačs	KL 126.(2), KL 143.(2), KL 15.(4), KL 175.(2), KL 176.(2), KL 176.(3), KL 180.(2), KL 213.(2)
20. maijā pulksten 10.00	Oļegs Polikarpovs	KL 175.(3), KL 185.(1), KL 274.(1)
25. maijā pulksten 10.00	Pēteris Skabs, Guntis Veips, Jānis Čevers, Andris Počs, Jānis Počs, Ilmārs Vaivods, Jānis Bojārs, Dainis Čevers, Inese Garanča	KL 172., KL 175.(2), KL 175.(3), KL 185.(2), KL 20.(3), KL 20.(4), KL 231.(2), KL 233.(3), KL 314.
30. maijā pulksten 10.00	Aleksejs Kiseļovs, Iļja Survilo, Oļegs Seļionovs, Ivans Grigolovičs, Andrejs Severins	KL 175.(4), KL 265.(3), KL 315.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 2. līdz 9. maijam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdaļā reģistrēti 48 iesniegumi. Tajā skaitā bijuši seši iesniegumi par notikušiem ceļu satiksmes negadījumiem, deviņi – par ģimenes skandāliem, septiņi – par zādzībām, bet 14 – par huligāniskām darbībām.

Huligāns Rušonas pagasta aprūpes centrā

2. maijā Riebiņu novada Rušonas pagasta sociālās aprūpes centrā huligāniskas darbības pret aprūpes centra dežuranti veica 1933. gadā dzimušais Kazimirs. Vainīgajam par šādu rīcību tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Policija meklē automašīnu zagļus

2. maijā Preiļos uzdarbojušies automašīnu zagļi. 1974. gadā dzimušais Gunārs, apskatot savu automašīnu Audi-100, kura atradās mājas pagalmā, konstatēja, ka vadītāja durvis ir atvērtas, bet no Audi salona pazudusi automagnetola ar noņemamo vadības paneli, aptieciņa, melna dokumentu mape, bīdmērs, dažādu izmēru vītņgrieži, kā arī sabojāta automašīnas stūres iekārta.

Tajā pašā dienā 1960. gadā dzimušais Roberts konstatēja, ka arī viņam piederošā automašīna Audi-100 vairs neatrodas savā vietā, kur tā bija atstāta kādas mājas pagalmā Rēzeknes ielā. Apsekojot mikrorajonu, automašīna tomēr tika atrasta. Veicot transportlīdzekļa sīkāku apskati, tika noskaidrots, ka, pielaikojot atslēgas, automašīnas durvis tikušas atvērtas, sabojāts mērījumu panelis un elektroinstalācija. Policija noskaidro vainīgās personas.

Iereibusī huligāne

4. maijā policijas pārvaldē saņemts iesniegums par to, ka huligāniskas darbības veikusi Preiļu iedzīvotāja, 1957. gadā dzimusī Valentīna. Noskaidrots, ka sieviete bijusi alkohola reibumā.

Fiziski iespaidoja meitu

5. maijā Preiļos, būdams alkohola reibumā, 1964. gadā dzimušais Aivars pielietoja fizisku spēku pret savu nepilngadīgo meitu.

Līvānos izņemti nelikumīgi zvejas rīki

7. maijā Līvānos profilaktisko pasākumu laikā izņemti astoņi nelikumīgi zvejas tīkli un divi murdi. Šie zvejas rīki atrasti Daugavā un Dubnā, kā arī Jersika ezerā.

Automašīnas zog arī Līvānos

8. maijā Līvānos no kādas mājas pagalma nozagta automašīna Opel Vectra. Transportlīdzeklis pieder 1962. gadā dzimušajam Uldim.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Vai «Audi» gredzeni nāk no Latgales

Visā pasaulē pazīstamā automašīnu «Audi» logotipa – četru kopā savītu gredzenu — izcelsmes valsts varētu būt Latvija, konkrētāk, Latgale. Logotipa rašanās pirmsākumi meklējami tālajā 17. gadsimtā, kad Subates apkārtnē dzīvoja baronu Budbergu-Belinhauzenu dzimta. Tā kā dzimtas pils atradās Zviedrijas pārvaldītajā teritorijā un, lai ja nepieciešams stiprināt tās pierobežu, Zviedrijas karalis Kārlis XIV šai muižnieku dzimtai piešķīra bruņinieku titulu. Kopš tā laika Budbergiem-Belinhauzeniem bija arī savs ģerbonis, kuru rotāja četri savīti zelta gredzeni uz sarkana fona.

Pagājušā gadsimta 20-tajos gados Budbergi-Belinhauzeni pārcēlušies uz Berlīni, kur ticis izveidots koncerns «Auto Union AG», no kura četrām rūpnīcām («Audi», DKW, «Horch» un «Wanderer») šobrīd darbojas tikai viena — «Audi». Šīs firmas mašīnas rotā Baltmuižas grāfu ģerboņa gredzeni. Vai tas ir grāfu ievedums vai nejauša ģerboņa idejas pārņemšana, vēl jānoskaidro.

«Rēzeknes Vēstis»

INFORMĒ — 01

Ugunsgrēkos rajonā gājuši bojā pieci cilvēki

Šī gada četros mēnešos Preiļu rajonā reģistrēti 48 ugunsgrēki, no kuriem 34 bijuši pagastos, 8 – Preiļos, 6 – Līvānos.

Analizējot ugunsgrēku izcelšanās iemeslus, var secināt, ka tie ir neuzmanīga rīcība ar uguni, īssavienojums elektroinstalācijā, krāsns pārkurināšana, bet pavasarī, iestājoties siltam un sausam laikam, arī kūlas dedzināšana. Šajā laika posmā ugunsnelaimēs rajonā gājuši bojā pieci cilvēki, nodarītie materiālie zaudējumi sasnieguši 27 400 latus.

31 reizi ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir izbraucis uz dažāda veida glābšanas darbiem. Tie ir bijuši gan ceļu satiksmes negadījumu seku likvidēšana, gan dzīvokļu durvju atvēršana, gan nolauztu koku novākšana no ceļa braucamās daļas, kā arī zemūdens darbi, meklējot noslīkušus cilvēkus.

A.Strods,
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes vada komandieris

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

LASI ŠODIEN, MAKSĀ RĪT!
Abonēšana ar atlikto maksājumu!
To jau izmanto daudzi lasītāji!

● Aizpildiet un atsūtiet uz redakciju laikrakstā publicēto abonēšanas pasūtījuma kartīti sev tīkamam laika periodam, bet norēķinieties reklāmas un sludinājumu nodaļā līdz katra mēneša pēdējam datumam.

● Samaksu var veikt arī ar pārskaitījumu, ieskaitot naudu redakcijas kontā. Šajā gadījumā jūs pa pastu saņemsiet rēķinu, kuru varēsiet apmaksāt bankā līdz mēneša beigām.

● Paziņojot iepriekš, jūs jebkurā laikā varēsiet abonēšanas pasūtījumu pārtraukt, kā arī samaksāt visu summu vai daļu no tās.

ABONĒŠANAS KARTĪTE
Lūdzu noformēt «Novadnieka» abonementu ar atlikto maksājumu:

Vārds _____
Uzvārds _____
Personas kods _____
Saņemšanas adrese _____
_____ LV-53 _____
Tālrunis _____ (mājās) _____ (darbā) _____
(pb.t.)
Eksemplāru skaits _____
Abonēšanas termiņš — 2005. gada

Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts
Septembris	**Oktobris**	**Novembris**	**Decembris**

Vēlos maksāt redakcijā jā ☐ nē ☐
Vēlos katru mēnesi saņemt rēķinu par abonēšanu jā ☐ nē ☐
_____ (paraksts)
2005. gada _____
Lūdzu, aizpildiet kartīti drukātiem burtiem!

NOVADNIEKS
RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

Bezmaksas PRIVĀTSLUDINĀJUMS

Rubrika _____ **Derīgs līdz 12. maijam.**

T	ā	l	r	.																							

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par vienu objektu.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____
Adrese, tālr. _____
Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē
Maksa Ls 0,24 (ar PVN).
Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Bez maksas NETIEK PUBLICĒTI: apsveikumi, līdzjūtības, pateicības, sludinājumi par individuālo uzņēmējdarbību, iepazīšanos, zemes, sertifikātu, kokmateriālu, malkas pirkšanu un pārdošanu vairumā, telpu īrēšanu un izīrēšanu, l/s produktu pirkšanu un pārdošanu vairumā.

SLUDINĀJUMI SLUDINĀJUMI SLUDINĀJUMI

Pārdod

EL ASTRA, 1992.g., 1,4l, ķiršu, no Vācijas, 1599 EUR. Tālr. 9482783;

FORD ORION DIESEL, 1992.g., sud-, no Vācijas, 1599 EUR. Tālr. 2783;

FORD MONDEO, 1994.g., 1,8l, zaļa, no Vācijas, hečbeks, 2099 EUR. Tālr. 6592786;

VW GOLF VARIANT, 1993.g., 1,8l, sudraba, no Vācijas, 2399 EUR. Tālr. 6592786;

VW PASSAT VARIANT, 1995.g., 1,8l, zaļa, no Vācijas, 3399 EUR. Tālr. 6592786;

VW PASSAT SEDANS, 1988./89.g., zaļgana, st. past., signalizācija, Ls 800. Tālr. 9447258;

labu lauku māju. Tālr. 7937013;

māju Rušonas pagastā ezeru rajonā par mērenu cenu. Tālr. 6731960, 9961742;

guļbūvi (4x5 + 1,5m). Tālr. 6543644;

arklu (zirgam). Tālr. 5323968;

dzirnavu akmeņus. Tālr. 5323968;

putekļu sūcēju (iepakojumā). Tālr. 9681121;

rakstāmgaldu un krēslu. Tālr. 5323968;

mēbeles un magnetofonu ar tumbām un pastiprinātāju. Tālr. 9681121;

akmeņu dzirnavas. Tālr. 9681121;

slaucamu govi. Tālr. 6711179;

teliņu 1 mēnesi vecu no pienīgas govs. Tālr. 5321781 pēc 20.00;

darba zirgu, izpilda visus darbus, nebaidās a/m. Tālr. 6774869.

slēpes (kalnu, HEAD Cyberx20, 170 cm, Ls 100), zābakus TECNICA Entryx 5 (43. - 44. izm., Ls 45, teicamā stāvoklī). T. 6523377;

inkubatorus, graudu drupinātājus, ūdens sūkņus, separatorus. T. 4636905, 9492120;

kāpnes (metāla, jumta, dūmvada tīrīšanai). T. 4625094 (9 - 18);

dzinēju (jaunu, 30 kW; 380/660V, 2835 apgr./min; 64/37 A; Ls 40). T. 4625094 (9 - 18);

mobilo telefonu "NOKIA - 6610" (teicamā stāvoklī, LMT, TELE-2, Ls 48). T. 9830057;

ratiņus (bērnu, vasaras). T. 4637019;

zāģi (elektrisko, diskveidīgo, nelietotu, ar rezerves daļām, lēti). T. 4616477.

Pērk

vecas smagās un vieglās a/m Preiļos un Līvānos. Tālr. 6052801;

mopēdu DELTA vai citu, labā tehniskā stāvoklī. Tālr. 6851889.

Dažādi

mūrē krāsnis, kamīnus. Tālr. 8391345;

meklē celtniekus nelielā lauku saimniecībā vasarā. Tālr. 6427194 (vakaros).

Akciju atbalsta: SIA "Preiļu saimnieks" un Līvānu pilsētas pašvaldības uzņēmums "Dzīvokļu un komunālā saimniecība"

Katru nedēļu no 25.aprīļa līdz 27.maijam piedalies konkursā un saņem balvas!
Konkurss norisinās četrās kārtās. Visi pareizo atbilžu iesūtītāji piedalās fināla izlozē.

Galvenā balva – dāvanu karte 25,- Ls vērtībā jebkurā „Zvaigzne ABC" veikalā Latvijā. Katras kārtas trīs pareizo atbilžu iesūtītāji balvā saņem CIDO persiku nektāra iepakojumu (15 pakas).

Atbildi uz jautājumiem, atsūti izgriezto anketu uz a./k.23, Satiksmes iela 2, Rīga, LV-1004 un saņem balvas! Trešās kārtas atbilžu iesūtīšanas termiņš - pasta zīmogs 14.05.2005.

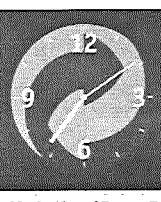

Laiks šķirot papīru!

Cik koku jānocērt, lai izgatavotu vienu tonnu papīra?
☐ Desmit
☐ Septiņpadsmit
☐ Četrpadsmit

Kurā mēnesī tradicionāli tiek rīkots pasākums „Zaļā punkta nedēļa"?
☐ Septembrī
☐ Maijā
☐ Decembrī

Kāpēc piena un sulas pakas nepieciešams pilnībā iztukšot, izskalot un saplacināt?
☐ Lai tās atkritumu tvertnē labāk izskatītos
☐ Lai tās neaizņemtu tik daudz vietas atkritumu tvertnē
☐ Lai piena un sulas paliekām bojājoties, tās neizplatītu nepatīkamu aromātu

Trešās kārtas konkursa uzvarētāji un pareizās atbildes laikraksta 20.05.2005. numurā.

Vārds, uzvārds: _____
Tālrunis: _____
Adrese: _____

LATVIJAS ZAĻAIS PUNKTS
www.zalais.lv

N.B. Ja pie Tavas mājas nav dalītās atkritumu vākšanas konteineru, interesējies pie sava nama apsaimniekotāja!

MĒNESS APTIEKA

11.05. - 13.05.
-20% visām precēm,*

Līvānos, Rīgas ielā 145. Tālr. 53 81706;
Preiļos, Tirgus laukumā 3. Tālr. 53 21210.

* atlaides nesummējas;
* izņemot kompensējamos medikamentus;
* precēm vērtība līdz Ls 10.

11.05. - 13.05.
-20% на весь товар*

Ливаны, ул. Ригас 145. Тел. 53 81706;
Прейли, Тиргус лаукумс 3. Тел. 53 21210.

* скидки не суммируются;
* кроме компенсируемых медикаментов;
* стоимость товара до 10 лат.

14. maijā Ludzas tirgū tiek rīkots GADATIRGUS.
Tālr. 5723108.

PĒRK melnos un krāsainos metāllūžņus. Tālr. 6323219

КУПЛЮ лом черного и цветного металла. Тел. 6323219.

Pastāvīgi iepērk apses zāģbaļķus
Ø no 21 cm
cena līdz 26 Ls/m³
Pircēja transports.
SIA «ANGRO»
T. 9454553; 9236083.

SIA «Gaujas Koks» sakarā ar jaunas kokapstrādes rūpniecības celtniecību piedāvā **labu darbu:**
✔ buldozera vadītājam (darbs ar LIEBHERR buldozeru),
✔ frontālā iekrāvēja VOLVO vadītājam,
✔ autoceltņa vadītājam.
Uzziņas pa tālruni 9174691, 5942661.

PĒRK mežu, zemi ar mežu
Preiļu, Daugavpils rajonā.
Tālr. 8375782.

PĒRK pusapaļā angāra metāla konstrukcijas.
Tālr. 8375782.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53 07057.

Kā jūs vērtējat ASV prezidenta Džordža Buša vizīti Latvijā?

Klavdija Zarāne, Preiļu rajona vakara (maiņu) vidusskolas direktore:

— Buša vizīti, ko skatījos pa televizoru, vērtēju pozitīvi, ja vien tā nebūtu tik samākslota. Daudz kas tika darīts, lai cilvēkus dabūtu ārā no pilsētas centra. Man liekas, Latvijas iedzīvotāji nav noskaņoti pret Amerikas Savienotajām Valstīm. Ir jau, protams, patīkami, ka tik lielas valsts slavens prezidents mūs apmeklē, bet sirsnīguma pietrūka. No politiskā viedokļa raugoties, vizītei ir liela nozīme, jo no visām Baltijas valstīm apmeklēja tieši Latviju. Domāju, liela loma tajā visā ir mūsu prezidentes draudzīgajām attiecībām ar Buša kungu.

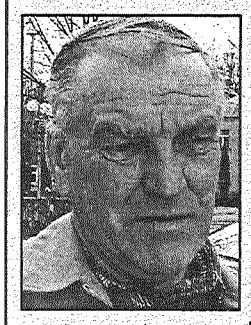

Pēteris Romanovskis, Preiļu novada iedzīvotājs:

— Vizīti vērtēju pozitīvi. Man patika, kā viss noritēja. Īpaši drošība bija augstā līmenī, un viss bija bez starpgadījumiem. Esam maza valsts, tāpēc jebkurā gadījumā tik augstas amatpersonas ierašanās ir liels pagodinājums. Cerēsim, ka tas palīdzēs noregulēt arī kaimiņattiecības ar austrumu kaimiņu – Krieviju. Tām jābūt draudzīgākām. Mums pašiem vajadzētu solīti pretī paspert. Lai kāda bijusi pagātne starp valstīm, turpmāk attiecībām jāieiet citā gultnē.

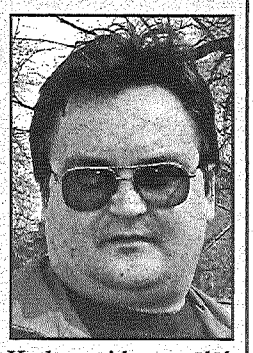

Aivars, Līvānu iedzīvotājs:

— Es šo vizīti uztvēru vienaldzīgi. Arī pret politiku kopumā esmu absolūti vienaldzīgs, tās lietas mani neinteresē. Ne Bušs man ko deva, ne ko iedos turpmāk. Televizoru gan skatījos, likās, ka drošības pasākumi bija pārspīlēti. Kad prezidents vēlāk aizbrauca uz Holandi, tur izskatījās mierīgāk. Labi, ka nedzīvoju Rīgā, mani tas netraucēja.

Guntis Skrimblis, Preiļu novada kultūras centra vadītājs:

— Pozitīvi. Tas, ko dzirdēju no Buša teiktā, man liekas pietiekami nozīmīgi un svarīgi priekš Latvijas. Mulsināja vienīgi drošības lietas, bet to var saprast, ja ņem vērā agrākos notikumus Amerikā. Dīvaini bija skatīties uz pustukšo Rīgu un nedaudzajiem cilvēkiem, kuri drīkstēja vaigā tikties ar Amerikas prezidentu. Priekš vienkāršās tautas Klintona vizīte bija daudz patīkamāka. No politiskās puses skatoties, neko labāku nevar gribēt.

Ieva Tumāne, Preiļu iedzīvotāja:

— Vizītes gaitai sekoju televizora ekrānā. Izskatījās savādāk, nekā citām reizēm. Vismaz ar šo vizīti Latvija izcēlās citu Baltijas valstu vidū. Būtu bijis daudz patīkamāk un interesantāk, ja pati savām acīm vērotu Amerikas prezidentu. Ļoti patika, ka Bušs tik draudzīgs pret mūsu prezidenti.

L.Kirillova
M.Rukosujeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

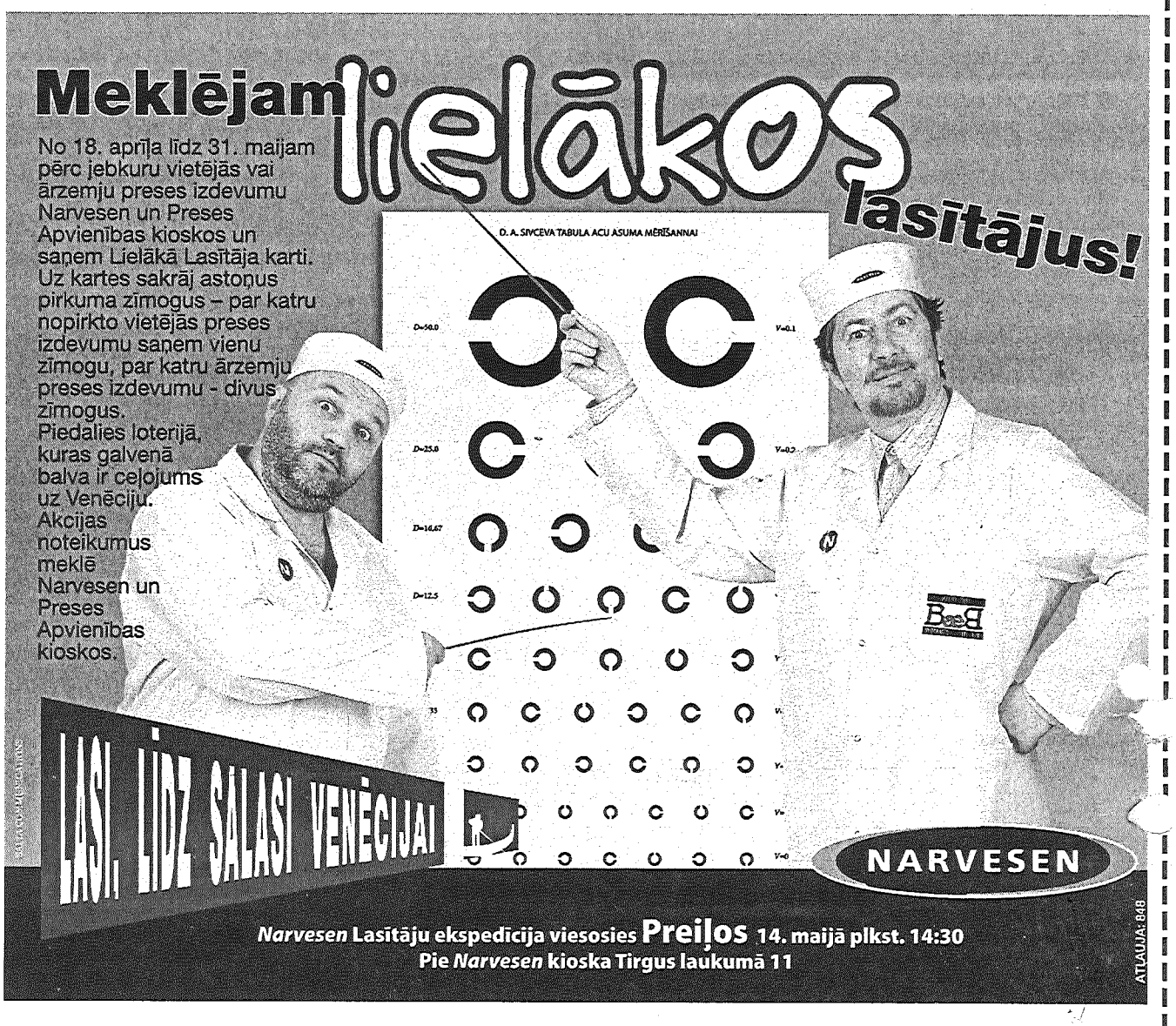

Visu modeļu
DZIRDES APARĀTI, to rezerves daļas, barošanas elementi, bezmaksas pielaikošana, labošana 18. maijā plkst. 11.00 SIA «Preiļu aptieka» telpās Preiļos, Raiņa bulvārī 5.

18. maijā Aglonā, Somersētas 24
PACIENTUS AR PAAUGSTINĀTU ASINSSPIEDIENU
pieņems kardiologs I.Jegorovs
(Daugavpils)
Tālrunis uzziņām un pierakstam 5375369. Konsultācijas maksas.

SIA «RANKO» iepērk mājlopus dzīvsvarā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 9161121.

Latgales Finansu un investīciju kompānijas Preiļu filiāle piedāvā:
✔ pensionāriem: aizdevumus, līzingu bez pirmās iemaksas.
Preiļi, Raiņa bulvāris 13, 300. kab. poliklīnikā.
Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana) kultūras nama ēkā. Tālr. 5324164, 8345847.

VID Latgales reģionālā iestāde izsludina **atklātu konkursu**
«Telpu noma VID LRI Preiļu nodaļas vajadzībām»,
Identifikācijas nr. FM VID LRI 2005/266

Pretendentiem jāpiedāvā telpas Preiļu pilsētā. Saskaņā ar konkursa nolikumu nomājamajai platībai jābūt līdz 828 kv.m, telpām jābūt labiekārtotām, ar centrālo vai autonomo apkuri, apsargātām, apsaimniekotām, izremontētām, nemēbelētām, telekomunikatīvi nodrošinātām.

Konkursa nolikumu var saņemt VID LRI, Rīgas ielā 4/6, Daugavpilī 406. kab. līdz 2005. gada 20. jūnijam plkst.11.00. VID LRI darba laiks no 8.00 - 17.00, pusd. pārtraukums 12.00 - 13.00.

Piedāvājumi jāiesniedz līdz 2005. gada 20. jūnijam plkst.11.00, VID LRI, Rīgas ielā 4/6, Daugavpilī, 227. kab.

Papildus informāciju par atklātu konkursu var saņemt VID LRI, Rīgas ielā 4/6, Daugavpilī, 406. kab. vai pa tālr. 5406239, 5406204.

VID LRI Preiļu nodaļa rīko semināru
Par jaunākajiem grozījumiem nodokļu likumdošanā
rajona nodokļu maksātājiem (uzņēmējiem un grāmatvežiem)

2005. GADA 16. MAIJĀ PLKST. 10.00	**KINOTEĀTRĪ «EZERZEME»** PREIĻI, RAIŅA BULVĀRĪ 17
2005. GADA 17. MAIJĀ PLKST.10.00	**J.GRAUBIŅA LĪVĀNU MŪZIKAS SKOLĀ** LĪVĀNI, RAIŅA IELĀ 4A

TĒMAS:

1. 10.03.2005. veiktie grozījumi likumā «Par iedzīvotāju ienākumu nodokli»
2. 17.03.2005. grozījumi likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu», kas stājās spēkā no 01.04.2005. un stāsies spēkā no 01.01.2006.
3. Ministru kabineta 15.03.2005. noteikumi nr. 181. «Kokmateriālu transporta pavadzīmes - rēķina lietošanas un noformēšanas kārtība».
4. Dažādi jautājumi.

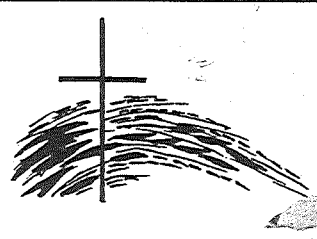

Laiks apstājās ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēja balss.
Un kādai mīļai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
Izsakām dziļu līdzjūtību Astrīdai Upītei, no MĀTES uz mūžu atvadoties.
A/S SEB Unibanka Preiļu filiāles kolektīvs

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas
No sirdīm, kuras sāpēm pielijušas.
Izsakām līdzjūtību Viktorijai Potapovai, no MĀSAS uz mūžu atvadoties.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Vēl gribējās strādāt, dzīvot un būt,
Bet pēkšņi nakts un saule zūd.
Skumju brīdī esam kopā ar Tatjanu Jakovļevu, VĪRU smiltājā guldot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Tā aiziet mūsu mīļie, mierā un klusumā,
Prom no ikdienas rūpēm,
Paliek vien dvēseles gaisma.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sandrai Sparānei sakarā ar TĒVA nāvi.
Preiļu Valsts ģimnāzijas kolektīvs

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā agri skujas krīt.
Cik grūti iedegt baltu sveci
Un ziedus klāt pār tavu kapu, tēt.
Skumju un atvadu brīdī esam kopā ar Ainu Sarkani, pavadot TĒVU mūžības ceļā.
Z/s «Musino» kolektīvs